

Parlamentul Republicii Moldova

STENOGRAMA ședinței plenare a Parlamentului Republicii Moldova din ziua de 28 februarie 2020

SUMAR

1.	Aprobarea ordinii de zi.	7 – 9
2.	Depunerea, de către deputații Frațiunilor parlamentare „ACUM Platforma Demnitate și Adevăr” și „Partidul Acțiune și Solidaritate, Blocul ACUM”, a moțiunii simple asupra politicii și activității Ministerului Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova. Nr. 90 din 28.02.2020	9 – 14
3.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru instituirea moratorului privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova în condițiile articolului 17 alineatele (1 ¹) și (1 ²) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000. Nr. 82 din 26.02.2020	15 – 46 55 – 56
4.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea articolului 4 din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală. Nr. 29 din 06.02.2020	46 50
5.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte legislative (<i>Legea privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl – art. 7; Legea cu privire la statutul judecătorului – art. 32; Legea privind sistemul public de pensii – art. 13; ș.a.</i>). Nr. 58 din 14.02.2020	46 – 52

6.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Codul jurisdicției constituționale – art. 80; Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei – art. 69; Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii – art. 29; ș.a.</i>). Nr. 131 din 28.04.2017	52 – 53
7.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (<i>art. 400, 439</i>). Nr. 56 din 14.02.2020	56 – 63
8.	Dezbaterea și respingerea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (<i>Legea nr. 581/1999 cu privire la fundații – art. 17, 22, 25, 34, 37; Legea nr. 294/2007 privind partidele politice – art. 26</i>). Nr. 266 din 15.11.2019	63 – 92
9.	Dezbaterea și respingerea proiectului de Lege pentru modificarea articolului 439 ¹ din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008. Nr. 162 din 30.07.2019	92 – 97
10.	Dezbaterea și respingerea proiectului de Lege privind completarea Codului contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (<i>art. 405¹</i>). Nr. 213 din 26.09.2019	97 – 100
11.	Respingerea proiectului de Lege privind modificarea și completarea Codului contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (<i>art. 356¹</i>). Nr. 1100 din 23.05.2012	101 – 103
12.	Respingerea proiectului de Lege cu privire la finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale. Nr. 1245 din 08.06.2012	101 – 103
13.	Respingerea proiectului de Lege privind modificarea Legii nr. 947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (<i>art. 15, 19</i>). Nr. 2074 din 24.09.2012	101 – 103

14.	Respingerea proiectului de Lege pentru completarea Codului contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (<i>art. 181¹, 398</i>). Nr. 2354 din 17.10.2012	101 – 103
15.	Respingerea proiectului de Lege pentru modificarea articolului 1 din Legea nr. 296-XIII din 23 noiembrie 1994 pentru interpretarea unor prevederi ale Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice (<i>art. 1</i>). Nr. 120 din 02.04.2015	102 – 103
16.	Respingerea proiectului de Hotărâre privind instituirea Comisiei pentru selectarea prin concurs public a candidaților la funcția de membru al Comisiei Electorale Centrale din partea Parlamentului și aprobarea Regulamentului privind modul de organizare și desfășurare a concursului. Nr. 24 din 10.02.2016	102 – 103
17.	Respingerea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Codul civil – art. 212; Legea cadastrului bunurilor imobile – art. 12</i>). Nr. 94 din 10.03.2016	102 – 103
18.	Respingerea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea privind accesul la informație – art. 5, 6, 12, 15, 16, 17; Codul contravențional – art. 7</i>). Nr. 97 din 11.03.2016	102 – 103
19.	Respingerea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Regulamentului Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996 (<i>art. 47, 122</i>). Nr. 145 din 08.04.2016	102 – 103
20.	Respingerea proiectului de Lege pentru modificarea Codului de executare al Republicii Moldova (<i>art. 22, 63, 64</i>). Nr. 200 din 19.06.2017	102 – 103
21.	Respingerea proiectului de Lege pentru completarea articolului 44 din Legea privind achizițiile publice. Nr. 553 din 21.03.2012	103 – 104

22.	Respingerea proiectului de Lege privind completarea Legii nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni (<i>art. 26, 61</i>). Nr. 1301 din 13.06.2012	103 – 104
23.	Respingerea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 96-XVI din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice (<i>art. 44</i>). Nr. 1413 din 21.06.2012	103 – 104
24.	Respingerea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Codului fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 (<i>Titlul VI, art. 283</i>). Nr. 68 din 13.03.2015	104
25.	Respingerea proiectului de Lege pentru completarea Codului fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 (<i>art. 20, 49³</i>). Nr. 69 din 13.03.2015	104
26.	Respingerea proiectului de Lege privind completarea anexei la Legea nr. 331-XV din 7 octombrie 2004 pentru aprobarea Listei obiectelor ale căror lucrări de expertiză tehnică, de prospecțiuni, de proiectare, de construcție și de restaurare, cu atragerea mijloacelor bănești donate de către persoane fizice și juridice, sunt scutite de taxa pe valoarea adăugată. Nr. 191 din 12.05.2015	104
27.	Respingerea proiectului de Lege pentru completarea unor acte legislative (<i>Legea privatizării fondului de locuințe – art. 12¹; Legea privind administrarea și deetatizarea proprietății publice art. 50¹</i>). Nr. 394 din 16.10.2015	104
28.	Respingerea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la Centrul Național Anticorupție nr. 1104-XV din 6 iunie 2002 (<i>art. 12</i>). Nr. 2992 din 11.12.2012	105
29.	Respingerea proiectului de Lege cu privire la statutul de neutralitate permanentă a Republicii Moldova. Nr. 4 din 21.01.2015	105

30.	Respingerea proiectului de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Codul penal – art. 55, 60, 64, 65 ș.a.; Codul de procedură penală – art. 132⁸; Codul contravențional – art. 16, 30, 32, 34, 35, 35¹ ș.a.; Legea contenciosului administrativ – art. 33; Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public – art. 56; Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică – art. 23</i>). Nr. 268 din 15.06.2016	105
31.	Respingerea proiectului de Lege cu privire la ajutoarele de stat pentru publicațiile periodice. Nr. 1909 din 25.06.2010	105
32.	Respingerea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea articolului 15 din Legea cu privire la publicitate nr. 1227-XIII din 27 iunie 1997 și a Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008. Nr. 378 din 22.02.2012	105
33.	Respingerea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea privind protecția consumatorilor – art. 1, 13, 20; Codul contravențional – art. 98¹; ș.a.</i>). Nr. 5 din 15.01.2013	105
34.	Respingerea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova – art. 29¹, 32; Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali – art. 9; Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător – anexa</i>). Nr. 362 din 07.10.2015	105
35.	Respingerea proiectului de Lege pentru completarea articolului 17 alineatul (4) din Legea nr. 1585 din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală. Nr. 445 din 05.11.2015	106 – 107
36.	Respingerea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea ocrotirii</i>	107

	sănătății – art. 4, 5, 6; <i>Legea privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor – art. 5; Legea cu privire la statutul militarilor – art. 15; Legea privind statutul ofițerului de informații și securitate – art. 51; Legea cu privire la Poliția de Frontieră – art. 48; Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului – art. 62).</i> Nr. 448 din 30.11.2016	
37.	Aprobarea proiectului ordinii de zi a ședințelor în plen ale Parlamentului din 5–13 martie 2020.	107

Ședința începe la ora 10.08.

Lucrările sunt prezidate de doamna Zinaida Greceanîi, Președinte al Parlamentului, asistată de domnii Mihail Popșoi, Alexandru Slusari, Vlad Batrîncea și doamna Monica Babuc, vicepreședinți ai Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Bună dimineața.

Vă rog să vă ocupați locurile în Sala de ședințe.

Rog Secretariatul să anunțe prezența deputaților în sală.

Doamnă Bubuioc,

Vă rog.

Este doamna Bubuioc?

Numără deputații încă. O așteptăm puțin.

Doamna Evelina Bubuioc – șef al Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la începutul ședinței de astăzi, din 100 de deputați, și-au înregistrat prezența 89 de deputați.

Nu și-au înregistrat prezența: Șor Ilan, Suhodolski Alexandr – deplasare, Labuneț Anatolie – cerere, Brașovschi Gheorghe – concediu medical, Agache Angel – cerere, Bîtca Vasile – cerere, Candu Andrian – cerere, Ulanov Denis – cerere, Sajin Galina, Bolea Vladimir și Nantoi Oazu.

Doamna Zinaida Greceanii:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Avem cvorumul, putem să începem ședința. Înainte de toate, rog să onorăm Drapelul de Stat. (*Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.*)

Stimați colegi,

Mulțumesc.

Putem să începem ședința. Noi avem ordinea de zi aprobată de către Parlament, de aceea modificări la ordinea de zi... Dacă îmi permiteți eu o să propun o modificare. Conform Regulamentului, a parvenit adresarea din partea Comisiei protecție socială, sănătate și familie, este propunerea și eu uzez de dreptul meu să fie propus în ordinea de zi pentru examinare în lectura a doua, comisia s-a convocat, după câte m-au informat, și au raport pentru lectura a doua, proiectul nr. 29 din 6 februarie 2020.

Cine este pentru a fi introdus în ordinea de zi de astăzi pentru examinare și adoptare în lectura a doua, rog să votați.

Da. Mulțumesc.

Majoritatea celor prezenți.

De asemenea, este propunerea să fie introdus pe ordinea de zi pentru examinare în lectura a doua proiectul nr. 58 din 14 februarie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Pentru ședința de astăzi.

Majoritatea celor prezenți.

Proiectele sunt introduse în ordinea de zi.

Rog Secretariatul să distribuie la deputați raportul Comisiei protecție socială, sănătate și familie pentru ca deputații să fac cunoștință de acest raport. După câte eu cunosc... După câte eu cunosc, acest raport este aprobat de către comisie.

Stimați colegi,

Acum începem examinarea ordinii de zi.

Da, de procedură, vă rog.

De procedură.

Slavă Domnului, mi-au pus și mie un ecran mai mare și acum vă văd pe toți. Cu „șriftul” mai mare, că trebuia să... De aceea și nu vă vedeam.

De procedură – doamna Spătaru.

Cred că-i oferiți posibilitatea, fiindcă prima a apăsător butonul.

Da, vă rog, doamnă Spătaru.

Doamna Arina Spătaru:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă mulțumesc foarte mult pentru acest mărtișor pe care mi l-ați oferit.

Doamna Arina Spătaru:

Despre aceste mărtișoare vroiam să vă spun. Vreau să vă mulțumesc, colegi, cei care vizitați târgul „Primăvara care ne unește” și sper că cei care nu ați reușit, vă rog s-o faceți.

Să nu uitați că meșterii populari, artizanii au nevoie de susținerea noastră. Mai umblați-vă pe la buzunare și faceți tot posibilul ca aceste doamne și în excepție și domni să plece cu inima mulțumită.

Și doi la mână. Vă rog să primiți câte un mărtișor din partea mea personală, pentru că m-am pregătit și eu exemplar cu un mesaj de unitate, pentru că târgul de astăzi poartă genericul „Primăvara care ne unește”.

Așa a vrut bunul Dumnezeu, ieri, am urmărit ședința plenară din Spitalul de Boli Infecțioase Bălți, pentru că avem și noi gripă, sper că băiatul meu se va face bine în timpul apropiat, dar se pare că Dumnezeu dă astfel de momente să cugetezi, să gândești mult. V-am urmărit dintr-o parte și constat cu regret că nu e frumos ce s-a petrecut ieri.

De aceea vreau să vă rog să stabilim niște reguli, să punem o linie roșie când se termină luptele politice și se încep lucrurile urâte.

Vă mulțumesc pentru înțelegere.

Să nu uitați, vă rog, că cetățenii ne-au trimis aici pentru a le oferi o viață mai bună.

Vă doresc o primăvară care ne unește.

Mulțumesc. *(Aplauze.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim mult pentru acest mesaj pacificator, este foarte important.

Domnule Slusari,

Nu vă supărați, îi mai ofer unei doamne.

Doamna Babuc,

De asemenea, de procedură.

Vă rog.

Doamna Monica Babuc:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Și mă bucur să mă solidarizez, pe de-o parte, cu colega mea care a vorbit astăzi de mărtișor și să vă aduc o veste bună, stimați colegi, duminică e 1 martie – Mărtișorul, sărbătoarea noastră tradițională, despre frumusețea căruia se vorbește mult, dar s-a făcut mai puțin.

Partidul Democrat din Moldova și aici a urmat principiul „acta, non verba” – „fapte, nu vorbe”, și în 2017 unul din simbolurile cele mai importante al patrimoniului național imaterial Mărtișorul a devenit grație eforturilor Guvernului, delegat de Partidul Democrat din Moldova, și a Ministerului Culturii de atunci, introdus în Lista Reprezentativă UNESCO a Patrimoniului Cultural Imaterial.

De aceea, astăzi, îmi permiteți să-i înmânez doamnei Președinte al Parlamentului un simbol din partea Frațiunii Partidului Democrat din Moldova, un simbol care arată Mărtișorul în calitate de parte componentă a Listei Reprezentative UNESCO, ca să fie întotdeauna foarte clar cine vorbește, dar cine face lucruri frumoase.

O primăvară frumoasă tuturor.

Mersi. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc mult. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Monica Babuc:

Pentru muzeu.

Doamna Zinaida Greceanî:

Haideți să nu... Mărtișorul este simbolul Moldovei. De aceea, haideți, eu îl transmit în muzeu. După cum a spus doamna vicepreședinte, îl transmitem în Muzeul Parlamentului și acolo o să fie acest mărtișor simpatic.

Cu atât mai mult, este foarte important, Mărtișorul nostru a ajuns să fie protejat de UNESCO. Cu aceasta trebuie să ne mândrim. (*Aplauze.*)

Până n-a ajuns domnul Batrîncea în fotoliul său, poate Mărtișorul să-i ocupe locul.

Vă rog, de procedură, domnule Slusari.

Și pe dumneavoastră, vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Pe această notă pozitivă vă informăm că fracțiunile „Platforma DA” și „PAS” înaintează moțiunea simplă asupra politicii și activității Ministerului

Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova și solicităm să citim această moțiune de la tribună.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mi-o transmiteți direct mie.

Domnul Alexandru Slusari:

Doamnă Președinte,

Să nu venim cu standarde duble. Data trecută am citit moțiunea, haideți să respectăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Până când nimeni n-a înaintat moțiune în afară de dumneavoastră, de aceea aici nu pot fi standarde duble.

Domnul Alexandru Slusari:

Cu atât mai mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, cine-i dă citire?

Domnul Alexandru Slusari:

Eu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog.

Aveți cinci minute.

Domnul Alexandru Slusari:

Prin prezenta, deputații în Parlamentul Republicii Moldova, în conformitate cu prevederile articolului 105 alineatul (2) din Constituția Republicii Moldova și articolelor 112–115 din Regulamentul Parlamentului Republicii Moldova, înaintează moțiunea simplă asupra politicilor efectuate de către Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova.

Motivarea. Menționăm că, urmare a implementării Acordului de Asociere în domeniul achizițiilor publice, în anul 2015 Republica Moldova a adoptat Legea privind achizițiile publice, care transpune directivele UE din anul 2004 și parțial pe cele din anul 2014 și care au intrat în vigoare începând cu 1 mai 2016.

În acest context, prevederile articolului 271 din Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană cu referință la principiile nediscriminării, al egalității de tratament, al transparenței și al proporționalității au fost transpuse în lege, normele acestea reglementând aspectele de transparență, inclusiv la publicarea anunțurilor de participare în cadrul licitațiilor.

Astfel, articolul 28 alineatul (2) din legea respectivă prevede expres că: în cazul achizițiilor publice prevăzute la articolul 2 alineatul (3), anunțul de intenție va fi publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Articolul 2 alineatul (3) din legea respectivă prevede particularitățile privind contractele de achiziții publice, a căror valoare estimată fără taxe pe valoarea adăugată este egală cu sau mai mare decât următoarele praguri... inclusiv pentru contractele de achiziții publice de lucrări 90 milioane de lei.

În luna ianuarie 2020, Ministerul Economiei și Infrastructurii în mare grabă, fără confirmare de la Ministerul Finanțelor, a pornit procesul licitațiilor destinate achizițiilor lucrărilor de reabilitare a mai multor drumuri naționale, inclusiv patru tronsoane: Aneni Noi, Căușeni, Ștefan Vodă; România, Leușeni, Chișinău, Dubăsari; Delacău, Bulboaca, R-2; Cimișlia, Iargara, Sărata Nouă. Toate patru... la toate patru valoarea estimativă a depășit 90 de milioane. Sunt peste 100 de milioane, dar la un tronson 317 milioane de lei.

Ministerul Economiei și Infrastructurii, contrar prevederilor articolului 28 și ale articolului 2 din Legea privind achizițiile publice, nu a plasat anunțul despre licitație în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Iar ministrul Anatol Usatîi a explicat public și în scris această încălcare prin faptul că Moldova nu este membru al UE și că ministerul chipurile ar fi fost refuzat de Uniunea Europeană, ca rezultat al intențiilor de a publica asemenea anunțuri.

Declarațiile ministrului, potrivit deciziei Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor, s-au dovedit a fi mincinoase, aparent contrare obiectivelor de politică strategică a Republicii Moldova.

Constatăm o fraudă a interesului public privind transparența exercitării de către minister a atribuțiilor funcționale.

Referitor la nepublicarea anunțului de participare în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene s-a constatat că Agenția, în vederea realizării atribuțiilor ce îi revin și în temeiul articolului 85 alineatul (1) din legea respectivă, prin scrisoarea sa din 31 ianuarie 2020, a solicitat delegației Uniunii Europene în Republica Moldova expunerea cu referire la posibilitatea efectivă a autorităților contractante din Republica Moldova, de a publica anunțurile de participare la procedurile de achiziții publice naționale în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Iată aici îi decizia Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor. Îi organul... autoritatea publică a Republicii Moldova care confirmă din răspunsul delegației europene... existența unei confirmări din partea delegației Uniunii Europene în Republica Moldova precum că nu există și n-a existat nici o restricție în publicarea anunțurilor în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, pe care ministerul nu a contactat-o pentru a-și conforma activitatea și politicile economice principiilor și reglementărilor

legale în domeniul sensibil de activitate pe contul căruia se fac campanii politice. Or, exercitarea puterii executive în interes politic sau de grup este contrară Constituției Republicii Moldova.

De asemenea, Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor a mai constatat promovarea de către minister a politicilor de marginalizare a accesului operatorilor străini la licitațiile publice de interes național, prin omiterea asigurării traducerii anunțurilor și a caietului de sarcini în una din limbile de circulație internațională, motiv din care suntem îndreptățiți la o bănuială rezonabilă că politicile economice promovate de facto de către minister sunt contrare principiilor constituționale ale economiei statuate la articolul 126 din Constituție...

Vă rog frumos, doamnă Președinte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Zece secunde, vă rog să finalizați. De fapt, eu trebuia să preiau.

Domnul Alexandru Slusari:

O să preluați, dar dați-mi... e important.

Doamna Zinaida Greceanîi:

10 secunde.

Domnul Alexandru Slusari:

Lipsa unor politici profesionale și responsabile în raport cu statul și cetățenii acestuia, lipsa finalității politicilor economice promovate în raport cu interesul strategic național în domeniul infrastructurii drumurilor, utilizat în calitate de instrument de manipulare politică a cetățeanului, în virtutea statutului de reprezentanți ai poporului în Parlamentul Republicii Moldova... *deputații semnatari ai acestei moțiuni responsabilizează ministerul de a reveni în câmpul legal, respectând Constituția și acordurile internaționale în...*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Toată lumea a înțeles că nu trebuie nimic de făcut în țara aceasta. Noi v-am auzit moțiunea, dați-o s-o examinăm.

Domnul Alexandru Slusari:

Vă rog frumos, dați-mi voie să citesc dispozitivul...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cu aceasta trebuia să începeți.

Citiți. Citiți, vă rog.

Voce din sală:

Îi clar, totul este rău, de acum noi aceasta am înțeles.

Domnul Alexandru Slusari:

Având în vedere considerentele expuse mai sus...

Totul este bine la voi. Numai încălcați flagrant legea. Voi flagrant ați încălcat legea – Guvernul Dodon.

Având în vedere considerentele expuse mai sus și acționând în apărarea valorilor și principiilor constituționale în calitate de condiții sine qua non a încrederii acordate pentru exercitarea puterii executive, deputații semnatari ai prezentei moțiuni simple, formulate în conformitate cu prevederile Constituției, articolelor 112–115 din Regulamentul Parlamentului, solicităm în mod de urgență:

1. Anularea de către Ministerul Economiei și Infrastructurii a tuturor licitațiilor nominalizate în motivare, care s-au produs cu grave abateri de la legislație și acordurile internaționale, la care Republica Moldova face parte.

2. Atenționarea Ministerului Economiei și Infrastructurii... *despre necesitatea respectării principiilor și valorilor constituționale în exercitarea puterii executive manifestate prin responsabilitate și seriozitate în declarațiile și acțiunile acestuia, precum și neadmiterea exercitării atribuțiilor executive în interesele politice sau de grup din contul interesului statului și al cetățeanului.*

3. *Prezentarea de către Ministerul Economiei și Infrastructurii în timp de 30 de zile în plenul Parlamentului a Strategiei de reabilitare a drumurilor naționale în perioada 2020-2030, cu prezentarea planului de acțiuni.*

4. *Reconfirmarea din partea Ministerului Economiei și Infrastructurii a Republicii Moldova că implementarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană rămâne o prioritate și că politicile economice ale statului se vor alinia interesului cetățeanului, apropiindu-ne de standardele europene la care tindem pentru realizarea confortului și unei vieți mai bune pentru cetățenii Republicii Moldova. Iar ministrul Usatî cel mai bine, cât nu-i târziu, să-și dea demisia. (Aplauze.) (Rumoare în sală.)*

Voce din sală:

Dar mai concret ceva?

Domnul Alexandru Slusari:

N-am fost concret?

Doamna Zinaida Greceanî:

Domnule Slusari,

Nu, vă rog, nu intrați în polemici. Dați-mi moțiunea, transmiteți-o. Dacă aveți de gând s-o transmiteți, și nu, pur și simplu, să fie o declarație de la tribuna centrală, transmiteți-o.

Domnul Alexandru Slusari:

Cu anexarea scrisorii de la Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor, care confirmă grave încălcări din partea Ministerului Economiei. (Aplauze.)

Doamna Zinaida Greceanî:

Voi vreți noi să creăm ceva în statul acesta, cu o asemenea atitudine? Dar eu nu comentez.

Domnule Creangă,

Vă rog să preluați moțiunea.

(Rumoare în sală.)

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Domnule Vovc,

De procedură, dacă aveți ceva, foarte scurt, vă rog.

Domnul Liviu Vovc:

Doamnă Greceanî,

Vreau să vorbesc despre proiectul nr. 58. Pe lângă faptul că el este unul antisocial, dumneavoastră încălcați și Regulamentul Parlamentului care prevede în articolul 65 că între prima și a doua lectură ar trebui să fie 10 zile, în care parlamentarii, deputații să poată depune amendamente.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, mulțumesc mult.

V-am auzit.

Următoarea, domnul Moțpan, vă rog, de procedură.

Domnul Chiril Moțpan:

Doamnă Președinte,

Mulțumesc.

Vorbind aici în Parlament că avem peste o zi 1 martie, mi-am dat seama că noi, cei care am refuzat ieri să votăm pentru Declarația Parlamentului Republicii Moldova cu privire la comemorarea victimelor din '92, am putea cel puțin astăzi să comemorăm memoria camarazilor mei, a cetățenilor care și-au pus viața în pericol sau care și-au pierdut viața acolo, cu un minut de reculegere, chiar și anticipat.

Cred că acest lucru Parlamentul poate să-l facă. Și vă rog foarte mult să susțineți acest îndemn.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Un minut de reculegere. *(Se păstrează un minut de reculegere.)*

Mulțumesc.

Domnule Furculiță,

De procedură.

Domnul Corneliu Furculiță:

Da, doamnă Președinte.

Mulțumim foarte mult.

De procedură.

Eu constat... noi constatăm, fracțiunea, în general, că indiferent de mărimea Mărtisorului, îndemnul la calm nu-și are efecte.

De aceea ne adresăm încă o dată colegilor și, în special, celor care stau în prezidiu să respecte, totuși, Regulamentul. Este un gest de cumsecădenie, de tact, de cei 7 ani de-acasă, în primul rând. Și dacă noi ne străduim, de fiecare dată, să bulversăm ședințele Parlamentului prin astfel de mesaje, ne pare rău sincer, pentru acei colegi care vor nu un lucru în Parlament, doar concert și show.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi, *(Voce nedeslușită din sală.)*

Acei din prezidiu... și eu sunt din prezidiu. *(Râsete în sală.)*

Stimați colegi,

Nu există... n-a fost personal nimeni vizat. De aceea, vă rog să vă calmați.

Mergem...

Începem examinarea ordinii de zi.

Primul proiect care se supune examinării este proiectul nr. 82 din 26 februarie 2020.

Guvernul. Prezintă...

Nu, comisia.

Vă rog.

Guvernul. Cine de la Guvern prezintă?

Stimați colegi,

Moratoriu asupra investițiilor.

Cine din Guvern?

Da, vă rog. (*Gălăgie în sală.*)

Stimată doamnă,

Vă rog să vă prezentați, eu nu v-am prezentat.

Doamna Iuliana Drăgălin – *secretar de stat al Ministerului Economiei și Infrastructurii:*

Mă numesc Iuliana Drăgălin, secretar de stat, Ministerul Economiei și Infrastructurii.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, vă rog.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Mult stimată doamnă Președinte,

Mult stimați deputați,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru instituirea moratoriului pentru acordarea... la Legea pentru acordarea cetățeniei Republicii Moldova.

Prezentul proiect a fost elaborat în vederea instituirii unui moratoriu repetat privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova în condițiile articolului 17 din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024.

Astfel, pentru examinarea multiaspectuală a subiectului în cauză și luarea unei decizii finale cu privire la Programul de dobândire a cetățeniei prin investiții, se impune instituirea unui moratoriu repetat privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova.

Principalele prevederi ale proiectului țin de instituirea moratoriului, până la 1 ianuarie 2021, asupra recepționării cererilor noi de dobândire a cetățeniei Republicii Moldova. Cererile privind dobândirea cetățeniei în condițiile articolului 17, depuse până la data intrării în vigoare a prezentei legi, să fie examinate în modul stabilit de Guvern, precum și termenul contractelor agenților acreditați în cadrul Programului de dobândire a cetățeniei se prelungește cu o perioadă egală perioadei moratoriului.

Implementarea proiectului dat nu necesită cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat.

Și, odată cu intrarea în vigoare, nu va fi necesară modificarea altor acte normative.

Rugăm susținerea proiectului dat.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă secretar de stat,

Aveți întrebări.

Prima întrebare – domnul Litvinenco.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc.

Doamnă secretar de stat,

Am două întrebări. În condițiile în care pe data de 20 februarie a expirat moratoriul instituit prin legea adoptată în luna august, întrebarea mea: de ce nu ați venit cu acest proiect până pe data de 20 februarie 2020?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, răspunsul.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Au fost planificate mai multe întruniri ale comisiei care au analizat situația dată și deja, conform procedurii, până pe 17, s-a luat decizia de a extinde moratoriul, care, după procedură, deja a depășit puțin termenul ăsta cu câteva zile.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare sau o precizare, domnule Litvinenco?

Domnul Sergiu Litvinenco:

Da. Între 20 februarie și ziua de astăzi a fost depusă vreo cerere, vreun dosar pentru dobândirea cetățeniei Republicii Moldova?

Doamna Iuliana Drăgălin:

Toată informația cu privire la depunere o putem obține doar de la Agenția... de la ASP... Servicii Publice, pentru că ei dețin Secretariat și pot să ne dea, prin solicitări oficiale, dacă au fost depuse sau nu.

La moment, nu cunoaștem dacă au fost depuse...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, cineva de la tribuna guvernamentală poate să ajute?

Vă rog, tribuna guvernamentală. Vă prezentați, vă rog.

Domnul Vasile Vulpe – șef al Direcției politice economice și mediul de afaceri din cadrul Ministerului Economiei și Infrastructurii:

(Vulpe Vasile, Ministerul Economiei și Infrastructurii.)

De fapt, în cadrul comisiei astăzi am aflat și noi că a fost depus un dosar de solicitare, este vorba de un cetățean irlandez, care lucrează în domeniul

IT și care ar avea marea plăcere să fie cetățean al Republicii Moldova, și să vină, să dezvolte business aici în continuare... și nu doar, este atașat oarecum chiar și sufletește, din câte am înțeles, de la agenții acreditați care au format acest dosar. El a lucrat anterior în Republica Moldova în sectorul IT. Și dosarul a fost pregătit mai demult și, din cauza moratorului, nu a reușit să-l depună. Asta a fost informația pe care am obținut-o azi.

Dar, într-adevăr, Agenția Servicii Publice ar putea oferi mai multe detalii.

Și am înțeles că comisia a făcut deja acest demers, această solicitare către ASP.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Domnule Litvinenco,

Aveți o precizare? Nu.

Următoarea întrebare – domnul Grosu.

Domnul Igor Grosu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Doamnă raportor,

Ați solicitat un moratoriu până la sfârșitul anului.

Spuneți-ne, vă rog frumos, ce intenționați să îmbunătățiți în această lege, ținând cont de această perioadă lungă pe care o solicitați?

Mulțumesc.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Deci după cum cunoaștem deja, au fost solicitate... a fost prelungit de două ori moratoriul dat. Al doilea moratoriu... de două luni a fost solicitat din cauza efectuării unei analize mai comprehensive, deoarece primul moratoriu nu a dat... și schimbările de Guvern care au avut loc nu au dat, n-au avut nicio concluzie asupra celor 4 luni de analiză, deci am fost impuși să mergem iarăși la un moratoriu de două luni.

Efectiv am analizat o lună până toate procedurile s-au respectat și mai avem... este important să menționăm că nu s-au depistat până la moment niște riscuri majore de securitate, însă nu avem o claritate în cazul în care... care sunt costurile în cazul în care se va abroga acest proiect. Și este foarte important pentru noi să cunoaștem costurile la care va fi supus acest proiect.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Domnule Grosu,
A doua întrebare?
Vă rog.

Domnul Igor Grosu:

A doua întrebare. Spuneți, vă rog, printre potențialele amendamente, există un amendament care toată lumea... și noi l-am vociferat și ne întrebăm: noi de ce nu putem ști cine sunt acești beneficiari care s-au îndrăgostit... cum spune domnul, de Republica Moldova și mult vor să vină aici? Dacă ei așa de mult ne iubesc, de ce noi nu trebuie să știm cine ne iubește? Ca să fie reciprocă dragostea.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Deci s-a luat decizia de secretizare, haideți să spunem, a numelor celor care solicită din cauza că alte state nu dau dreptul cetățenilor de a acorda dubla cetățenie. În cazul în care se identifică că au solicitat dubla cetățenie sau cetățenia altui stat, pot să intervină niște riscuri în statul în care face parte solicitantul.

Dar asta urmează să fie încă dezbătut în aceste două luni. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Poftim?

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Dați-le voie colegilor să vorbească, cei la care-i conectat microfonul.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Sunt diferite experiențe și diferite state care practică acest... au această lege privind acordarea cetățeniei. Sunt state care interzic publicarea datelor cu caracter personal și sunt state care le publică pe site. Deci s-a preluat o experiență, un model. Deci asta nicidecum nu contravine bunelor practici.

Doamna Zinaida Greceanî:

Mulțumesc.

O precizare, domnule Grosu.

Domnul Igor Grosu:

O precizare.

Doamnă raportor,

Haideți, în perfecționarea acestei legi, să ne ghidăm, în primul rând, de interesul Republicii Moldova. Ce fac alte state, că permit, că nu permit, deci noi trebuie să ne ghidăm de interesul nostru și să ne asigurăm că aceste persoane bine intenționate nu-și ascund numele, că noi știm cum a apărut acest amendament și își prezintă numele așa cum ne prezentăm noi toți. Să

luăm exemplul României, care publică numele în Monitorul lor Oficial și toată lumea știe, chiar și din această sală, cine a redobândit cetățenia României, spre exemplu.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Vă rog.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Anume din acest considerent Guvernul solicită prelungirea moratorului pentru a îmbunătăți această lege, pentru că noi vedem și beneficii.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Alaiba.

Domnul Dumitru Alaiba:

Doamnă secretar de stat,

Eu, în primul rând, vreau să regret faptul că dumneavoastră sunteți aici să răspundeți la întrebările astea frontale, pentru că public ni se transmit mesaje de la un nivel puțin mai înalt, de la ministru și de la nivel de Prim-ministru.

Eu cred că la un acest subiect cu atâtea controverse ar fi fost cazul să-și asume responsabilitatea de comunicare cu deputații cineva, de fapt, votat de acest Parlament. Dar asta este alt subiect.

Vă rog să ne spuneți, de ce... ce anume vă așteptați după acest moratoriu? Pentru că eu personal și cred că și colegii mei, noi vedem o soluție, unica soluție – abrogarea acestei legi. Ce anume, la ce concluzii vă așteptați la expirarea acestui următor moratoriu? Și de ce noi nu o să ne... care sunt asigurările dumneavoastră că nu o să ne întâlnim peste câteva luni ca să mai instituim un moratoriu? Sau mai știi, poate intenția este, pur și simplu, de a o... de a permite acest proiect să continue.

Doamna Zinaida Greceanî:

Vă rog, răspunsul.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Noi am pornit de la... în primul rând, de la beneficiile acestui program. Noi dorim ca să atragem investiții. Este clar că aceste investiții vor contribui la dezvoltarea economiei țării, vor contribui la crearea locurilor de muncă etc.

Dar, totodată, noi dorim ca să dăm asigurări celor care sunt îngrijorați și vorbesc de niște riscuri, că riscurile sunt minore, și în prima fază a analizei, după ce am evoluat acest proiect, din punct de vedere al securității țării, riscurile sunt minore. Dar în urma... după ce ne-am întâlnit în comisie cu mai mulți reprezentanți ai organelor, de exemplu, Serviciul de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, Serviciul de Informare și Securitate, am găsit modalități sau am găsit puncte care ar putea îmbunătăți, ar face procesul mai transparent, a diminua unele îngrijorări pe care le are societatea și să arătăm care sunt comparativ beneficiile contra riscurilor.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Alaiba,

Aveți a doua întrebare?

Domnul Dumitru Alaiba:

O precizare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

O precizare.

Domnul Dumitru Alaiba:

Doamnă secretar de stat,

Riscurile sunt minore – vă contrazic nu eu, vă contrazic ultimele opinii și analize inclusiv din partea Uniunii Europene.

Moda asta cu vândutul pașapoartelor este una veche. Lumea a evoluat, poate 10 ani în urmă era mai acceptabil și nu era suficientă informație. Dar, odată cu Laundromatul, odată cu spălări de bani, odată cu faptul că, știți, corupția nu are hotare și are nevoie de mai multe pașapoarte, lumea și-a dat seama că asta este un risc imens de securitate. De aceea vă rog să nu afirmați că riscurile sunt minore. Nu este adevărat, pur și simplu. Sunt suficiente rapoarte, nu vă uitați la ceea ce s-a scris 10 ani în urmă, uitați-vă ce s-a scris un an, jumătate de an în urmă.

Acum a doua întrebare, dacă ne puteți spune despre partenerii din acest consorțiu, pentru că sunt doi. Ce știți despre companiile care au format acest consorțiu...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Un minut de precizare ați avut.

Pai... haideți, vă rog să vă conformați. Eu când vă întreb, un minut de precizare. Acum aveți a doua întrebare.

Domnul Dumitru Alaiba:

Da. A doua întrebare a mea ține de companiile care derulează acest proiect. Ce ne puteți spune despre beneficiarii din spatele acestor

2 companii? 2 companii, pentru că este un consorțiu format din 2 companii. Cât de bine ați studiat structura acționariatului, cine de facto beneficiază în urma acestui proiect? Dacă ne puteți spune, vă rog.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Deci în urma acestui proiect, ar trebui să beneficieze Republica Moldova cu niște investiții care nu vor fi supuse unor... întoarcerea unor procente sau... bani liberi investiți în Republica Moldova, exceptați de careva dobânzi.

Deci în ceea ce privește companiile. Companiile sunt cu renume internațional, sunt 2 companii. Sunt companii care au fost implicate... bine, au participat și la elaborarea altor proiecte, în alte state.

Structura, deci în afară de 2 companii, a programului este... ține de mai multe etape, de comisia programului, care este format din organele abilitate din Republica Moldova ca: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, SIS și altele, secretariatul comisiei care este. Deci este comisia care elaborează rapoartele de „Due diligence”, precum și rapoartele agenților acreditați, 9 agenți acreditați care colectează și efectuează, haideți să spunem, aceste rapoarte financiare sau rapoarte de „Due diligence”.

Ca structură operațională, dacă vreți să cunoașteți cum are loc toată procedura. Deci la ceea ce ține de selectarea companiilor, companiile au fost verificate, sunt cu o reputație impecabilă, deci...

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc, doamnă secretar.

O precizare.

Vă rog, domnule Alaiba.

Domnul Dumitru Alaiba:

Nu mi-ați răspuns la întrebarea despre membrii consorțiului, care derulează proiectul cetățeniei prin investiție. Nu mi-ați răspuns la întrebarea: cine sunt aceste companii și, în special, una dintre ele? Una, este adevărat, are anumită experiență în domeniu. Alta care, de fapt, este „lead” în proiect, este o companie mai obscură.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Doamnă secretar,

Este clar răspunsul. Domnul deputat dacă o să solicite informație ceva suplimentară care este necesară, dumneavoastră o să-i prezentați domnului deputat.

Următoarea întrebare – domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Mulțumesc.

Dat fiind faptul că nu sunt mulțumit de modalitatea răspunsului la întrebarea colegului meu Alaiba, eu vreau să extind această întrebare și vreau să vă întreb „pe șleau”.

Prima întrebare. Dacă puteți confirma că în spatele acestui consorțiu sunt interesele unor foști demnitari de stat din Republica Moldova, că se vehiculează numele că este acolo fostul secretar de stat Iurcu, că a avut interes Chiril Gaburici, că sunt unii din deputații din actualul Parlament. Puteți să confirmați sau să infirmați această informație?

Doamna Iuliana Drăgălin:

Eu cred că întrebarea dumneavoastră nu ține de proiectul dat, eu nu pot să dau răspuns la așa întrebare, răspunsul pe care îl doriți.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Slusari,

Întrebarea, într-adevăr, nu ține de domeniul... ceea ce se prezintă astăzi. Dacă aveți nevoie de așa informații, sunt organele de drept, adresați-le întrebare și ei o să vină cu toate răspunsurile.

Domnule Slusari,

A doua întrebare.

Domnul Alexandru Slusari:

Atunci eu precizez de ce este importantă prima întrebare, coroborată cu a doua întrebare.

A doua întrebare este următoarea. Am primit informația și încă am avut discuția când era Guvernul Blocului ACUM, precum că acest consorțiu are un contract cu Ministerul Economiei, care prevede că în caz de reziliere sau anulare a legii, statul Republica Moldova are de achitat sume enorme pentru această companie. Eu am auzit cifra de 3,5 milioane de euro și vreau să știu dacă la ora actuală acest consorțiu, această companie, nu șantajează Guvernul, Ministerul Economiei că dacă ceva se întâmplă, noi o să cerem despăgubire mare. Și vreau, în genere, să înțeleg, cum a fost... dacă există așa contract? Cine a negociat și de ce a fost semnat asemenea contract?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Drăgălin,

Vă rog să răspundeți.

Ministerul Economiei, Guvernul este șantajat de cineva?

Doamna Iuliana Drăgălin:

Nu. Deci orice contract prevede niște... deci orice contract de așa anvergură are clauze care prevăd... în cazul rezilierii contractului prevede niște despăgubiri. Și asta este practica internațională.

Doi. Nimeni nu a șantajat Guvernul Republicii Moldova sau compania să înainteze careva despăgubiri în vederea rezilierii, prelungirii sau oricare alt tip de informație.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Filip.

Domnul Pavel Filip:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Chiar de la bun început, la prima întrebare care a fost, am auzit un răspuns care ne duce la gândul că lucrurile trebuie privite mai în complexitate.

Iată unul care a solicitat această cetățenie prin investiție este din domeniul IT, care vine în Republica Moldova, pentru că am oferit un cadru legal deosebit. Și este vorba despre parcurile IT virtuale. Atunci dacă se consideră că sunt niște probleme legate de această lege, de ce noi ar trebui să aruncăm „copilul cu tot cu apă”?

Și ați avut șase luni la dispoziție sau cât? Dacă nu s-a făcut nimic în aceste șase luni, eu cred că este o idee, pur și simplu, populistă și nu s-a încercat a analiza mai profund. Pentru că șase luni este suficient pentru a veni și a spune care sunt deficiențele și ce trebuie de corectat. În linii mari, nu este un proiect rău.

Iată nu ați reușit în șase luni de zile, de ce nu ați reușit acest lucru și considerați că aveți nevoie încă de un an de zile? Pentru că eu cred că se solicită un an de zile ca să scoatem această problemă din public. Avem an cu alegeri prezidențiale și iată, nu știu, vedeți, Doamne, nu știm cum o să influențeze acest lucru asupra electoratului. Noi putem cumva să delimităm populismul și influențele politice de lucrurile raționale?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, răspunsul.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Deci aveți dreptate că în prima parte, în primele patru luni instituite de fosta guvernare nu a fost efectuată nici o analiză la capitolul dat, la care noi nu am avut concluzii pe care să ne bazăm, dar avem nevoie de o analiză. În două luni noi am reușit, dar n-am reușit suficient să răspundem la toate întrebările.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Noi sperăm și sunt sigură că o să prezentăm această analiză dacă ni se dă încă termen.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Filip,

Aveți a doua întrebare?

Nu aveți a doua întrebare.

Următoarea întrebare – domnul Lebedinschi.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Vă mulțumesc.

Stimate domnule raportor,

Într-adevăr, există mai multe practici internaționale în domeniul investițiilor, una dintre ele, care v-aș recomanda, poate, să le examinați, este și acordarea permiselor de ședere în schimbul investițiilor. Și aceste practici, în ultimul timp, au o amploare mai mare decât cetățenia prin investiții.

Respectiv, dacă există, eu cred că și colegii noștri pot să vă recomande mai multe aceste situații.

Vă mulțumesc.

Doamna Iuliana Drăgălin:

O să analizăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Mai aveți o întrebare? Nu aveți o întrebare.

Următoarea întrebare, eu încerc la toți să vă ofer cuvântul, domnul Țicu.

Domnul Octavian Țicu:

Doamnă secretar de stat,

Președintele de onoare al Partidului Unității Naționale, domnul Traian Băsescu, într-un mod abuziv a fost lipsit de cetățenia Republicii Moldova. Și vreau să știu: dacă există un mecanism prevăzut pentru prevenirea astfel de abuzuri din partea instituțiilor Republicii Moldova, în mod special a Președinției? Și dacă va exista vreun mecanism de restabilire a cetățeniei pentru domnul Traian Băsescu?

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Nu prea înțeleg ce are cu investițiile.

Doamnă Drăgălin,

Vă rog.

Doamna Iuliana Drăgălin:

În cazul în care va fi aplicant la program se va lua în calcul. Dacă criteriile le va... va corespunde criteriilor, i se va acorda cetățenia Republicii Moldova.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Domnule Țicu,

Aveți a doua întrebare?

Nu aveți a doua întrebare. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Încerc la toată lumea să vă ofer...

Următoarea întrebare – domnul Năstase Vasile.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

De fapt, eu vreau să susțin acest moratoriu încă pe un an, pentru că în această perioadă se vor găsi soluții. Chiar și ce-a spus domnul Lebedinschi mi se pare una destul de rațională, sunt și altele. Și este o chestiune foarte sensibilă pentru societate. De aceea eu cred că lucrurile sunt foarte clare. În această perioadă o să găsiți modalitatea rezolvării problemei cu această lege.

Iar investitorii în Republica Moldova vor veni atunci când această țară va fi pregătită, vor fi reforme și când cei de la guvernare vor avea credibilitate în fața investitorilor.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Înțeleg că asta a fost mai mult o constatare.

Următoarea întrebare – domnul Popșoi.

Domnul Mihail Popșoi:

Mersi.

Doamnă secretar de stat,

În prezentarea dumneavoastră ați menționat că risc nu există sau că riscul este mic.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Asupra securității statului.

Domnul Mihail Popșoi:

Da. Din perspectiva teoriei securității, există trei concepte diferite: conceptul de vulnerabilitate, conceptul de risc și conceptul de amenințare. Această lege în formula sa actuală prezintă o vulnerabilitate. Dacă cineva cu interese mai puțin frumoase ar dori... un contrabandist, o persoană condamnată în altă țară sau o persoană care ar putea să prezinte anumite riscuri la adresa Republicii Moldova ar vrea să cumpere această cetățenie, aceasta ar prezenta potențial un risc, iar dacă o face, este deja amenințare.

Calitatea acestui risc este foarte greu de evaluat, în special cei care aplică sunt ținuți în secret. De aceea riscurile există și aceste riscuri au fost menționate, inclusiv de către înaltul funcționar al Uniunii Europene, care a fost, săptămâna trecută, la Chișinău, domnul Luc Devigne, care a spus că formula actuală a legii creează probleme și este cumva în contradicție cu regimul liberalizat de vize și cu relațiile noastre cu Uniunea Europeană. De aceea riscurile există, cât de mari sunt ele urmează să le analizăm, probabil, împreună.

Dar, în același timp, vreau să spun că formula actuală, propusă de către Guvern, pentru a extinde acest moratoriu până la sfârșitul anului, este o propunere bună, chiar dacă noi am preferat să fie abrogată legea, dar noi vom susține moratoriul până la sfârșitul anului. Și dacă e posibil, chiar în ambele lecturi astăzi, pentru a evita careva schimbări de macaz între timp.

Dar întrebarea este legată de investițiile care...

Am terminat timpul. A doua întrebare atunci.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, vă rog.

Vă rog, domnule Popșoi.

Domnul Mihail Popșoi:

A doua întrebare este legată de conceptul de investiții, despre care vorbiți dumneavoastră. Or, în formula legii înțeleg că sunt două căi: fie 100 de mii în buget, fie 200 de mii în investiții în Republica Moldova.

Doamna Iuliana Drăgălin:

În domenii prioritare.

Domnul Mihail Popșoi:

Poftim?

Doamna Iuliana Drăgălin:

În domenii prioritare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Mihail Popșoi:

Și care sunt aceste domenii prioritare?

Doamna Iuliana Drăgălin:

Aceste domenii sunt...

Domnul Mihail Popșoi:

Păi, asta și este problema mea legată de imobile. Pentru că înțelegem că în această formulă se ascunde... un loc de ascuns pentru dezvoltatorii imobiliari. Pentru că 200 mii de euro sunt doar apartamente de lux, apartamente scumpe și asta nicidecum nu încurajează dezvoltarea economică, dar favorizează interesele imobiliare ale dezvoltatorilor imobiliari mari și nici nu contribuie măcar la dezvoltarea unor apartamente sociale. Dar apartamente de 200 mii de euro sunt strict o subsidiere a marilor imobiliari. Și dacă considerați oportună această formulare din lege?

Dar, reiterez, moratoriul până la sfârșitul anului noi îl vom susține și suntem gata chiar în ambele lecturi să-l votăm, pentru a ne asigura că lucrurile nu degradează de aici încolo.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Deci referitor la prima întrebare. Teoretic, da, aveți dreptate. Și pentru a fi minimizezate, sunt instituite mai multe filtre, pentru a minimiza acest risc de vulnerabilitate. Deci precum agenții, care sunt acreditați, au acces la date, la baze de date internaționale, unde pot verifica de la străbunei, buneii până la copiii, tot. Se face o analiză foarte „deep” în ceea ce privește activitatea pe parcursul vieții a acestei persoane sau a acestei familii. Pentru a identifica sursa banilor sau poate, ori are alte riscuri legate de persoana dată. Și acestea pot fi minimizezate.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă secretar de stat.

Da, vă rog, o precizare.

Domnul Mihail Popșoi:

Dacă este adevărat și dacă e să credem că aceste filtre diminuează riscurile într-un mod în care ar fi acceptabil, de ce atunci este nevoie de secretizarea acestui proces?

Scuza pe care ați spus-o dumneavoastră sau argumentul pe care l-ați prezentat dumneavoastră vizavi de eventuala dublă cetățenie în alte țări nu este una pertinentă, pentru că noi de altfel prin asemenea mijloc, încurajăm încălcarea legii într-un alt stat și cumva facilităm încălcarea legii într-un alt stat. Ceea ce nu ne face față ca un stat de bună-credință, care trebuie să participe și să contribuie la ordinea mondială prin exemplu, și nu încurajarea încălcării legii în alte state.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Deci cu referire... noi am preluat, după cum am și menționat, sunt mai multe practici internaționale, care aleg una sau alta din posibilele variante. Dar instituirea sau prelungirea acestui moratoriu anume vine ca să ne dea posibilitatea să îmbunătățim acest proiect. Pentru că beneficii sunt, dacă vom avea investiții corecte, cum ați spus, și putem să identificăm domeniile, unde vor fi orientate aceste investiții, pot să aducă dezvoltării economiei țării un mare beneficiu.

Doamna Zinaida Greceanî:

Vă mulțumim.

Următoarea întrebare... Înțeleg că da.

Următoarea întrebare – domnul Furculiță.

La toți pe rând.

Domnul Corneliu Furculiță:

Da, doamnă Președinte, mulțumim foarte mult.

Noi constatăm că toate fracțiunile au acordat întrebări. Raportul comisiei este unul pozitiv. Solicităm aplicarea articolului 108.

(Voci nedeslușite din sală.)

Doamna Zinaida Greceanî:

Stimați colegi...

Stimați colegi,

A fost propunerea, toate fracțiunile s-au expus. La majoritatea deputaților din fracțiune, inclusiv de la dumneavoastră, au vorbit doi, trei. Le-am oferit posibilitatea.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

108.

Cine este pentru, rog să votați.

Doamna Iuliana Drăgălin:

Deci eu pot să răspund, doamnă Președinte, ca să nu facem... (*Voci nedeslușite din sală.*)

Deci anume se ia în calcul și acest risc care a fost ridicat sau vociferat de domnul Luc Devigne. De aceea și avem nevoie de a demonstra că procesul este transparent, riscurile sunt minime. Să discutăm cu partea europeană și să demonstrăm că noi putem.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă secretar de stat,

Dumneavoastră ați răspuns la toate întrebările.

A fost aplicată procedura 108. Nu mă impuneți să vă deconectez microfonul și dumneavoastră.

Comisia, vă rog, raportul comisiei.

Domnul Jizdan.

Doamnă secretar,

Luați loc, vă rog.

Domnul Alexandru Jizdan:

Stimați colegi,

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat proiectul de lege, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, pentru instituirea moratoriuului privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova, în condițiile articolului 17 alineatele (1¹) și (1²) din Legea cetățeniei Republicii Moldova.

Potrivit autorului, prezentul proiect de lege a fost elaborat în vederea instituirii unui moratoriu repetat asupra recepționării cererilor noi de acordare a cetățeniei Republicii Moldova, în cadrul programului de dobândire a cetățeniei prin investiție, pe un termen de până la 1 ianuarie 2021.

Totodată, cererile privind dobândirea cetățeniei Republicii Moldova prin investiție, depuse până la data intrării în vigoare a prezentei legi, vor fi examinate în modul stabilit de Guvern.

Termenul contractelor agenților acreditați în cadrul acestui program, semnate pentru anul 2019, în condițiile Regulamentului cu privire la dobândirea cetățeniei prin investiție, de asemenea, se propune de a fi

prelungit cu o perioadă egală perioadei moratoriului, fără achitarea taxei prevăzute la punctul 4 din anexa nr. 3 din Regulament pentru lunile respective, care presupun o plată achitată anual de către agentul acreditat către Agenția de Servicii Publice, în calitate de unitate de implementare a programului, la momentul acreditării agentului, proporțional lunilor rămase în primul an de acreditare și integral anual în perioada ulterioară.

Prezenta lege va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Reieșind din cele menționate, comisia solicită plenului Parlamentului aprobarea prezentului proiect de lege în lectura întâi.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc, domnule Președinte.

Sigur că aveți întrebări. Dar vreau să vă întreb, aveți întrebări la raportul comisiei?

Stimați deputați,

La raportul comisiei.

Domnul Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Domnule Jizdan,

Buna ziua.

Eu vreau să vă întreb referitor la subiectul care s-a discutat astăzi cu privire la anonimizarea numelor. Care este poziția dumneavoastră? Pentru că explicația care a fost oferită mie îmi pare derizorie.

Îi cumva illogic, noi ca stat să încurajăm un cetățean al altui stat să încalce legea aceluși stat și să-l protejăm, anonimizându-i numele. Deci acesta cred că este un subiect foarte problematic. Și-i normal noi să știm... și de bun simț, cumva noi să știm cine sunt concetățenii noștri. Acesta este un lucru principial, eu cred. Și vreau să cunosc și poziția dumneavoastră în calitate de șef al comisiei.

Domnul Alexandru Jizdan:

Stimate coleg,

Astăzi, în cadrul comisiei, noi am discutat acest subiect. Mi se pare poziția practic unanimă a comisiei că noi trebuie să venim cu îmbunătățirea cadrului legal și, de ce nu, să scoatem această prevedere a legislației. Și toată lumea să cunoască: cine sunt oamenii care obțin cetățenia Republicii Moldova.

Părerea mea personală este că ar fi cazul noi să excludem această prevedere a legii. Să nu fie secretizat numele persoanei, chiar dacă poate această prevedere ar atrage mai mulți oameni să vină să obțină.

Din punctul meu de vedere, întru a exclude interpretările, unul la mână. Și doi, pentru a nu pune țara noastră sub riscul refuzului regimului liberalizat de vize, noi ar trebui să excludem această prevedere și să mergem înainte.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, următoarea întrebare.

Domnule Perciun,

Mai aveți o întrebare? Aveți? Nu.

Domnul Dan Perciun:

Am.

Doamna Zinaida Greceanî:

Aveți?

Da, vă rog.

Domnul Dan Perciun:

Domnule Jizdan,

Mersi.

Cred că aici pozițiile noastre coincid. În al doilea rând, am vrut să vă întreb, dacă cunoașteți ce s-a întâmplat cu cele 34 de cereri, care au fost înaintate până la implicarea primului moratoriu? Dacă ele au fost procesate? Și care este valoarea investiției care a fost până acum acumulată? Dacă dispuneți de așa informație.

Domnul Alexandru Jizdan:

Stimați colegi,

Probabil, noi toți aici discutăm cu atâtea emoții, din cauză că nu cunoaștem unele date ale ecuației. Și atâta timp cât nu le cunoaștem, avem dreptul la... sau toată lumea are dreptul la interpretare.

Până astăzi, 8 cetățeni străini au obținut cetățenia Republicii Moldova. Atât. Au fost procesate, astăzi mi-a spus un agent care a fost în cadrul comisiei, din 100 de aplicanți la acest proiect a fost acceptat doar unul. Iar filtrele pe care insistenț, vă rog, să faceți cunoștință cu prevederile regulamentului și ale legii, care sunt expuse practic pe trei foi, sunt mai rigide decât în Uniunea Europeană și decât în alte state.

Este cu neputință. Am auzit astăzi că unii membri ai grupărilor criminal organizate sau oameni condamnați, aceasta este imposibil de a trece.

Nu, este cu neputință, domnule Alaiba. Cu neputință, vă spun.

Și oamenii care nu pot obține viza Schengen, nu obțin, nu pot trece acest filtru, nici așa nu-i posibil.

Dar cu referire la întrebarea dumneavoastră despre 34 de dosare, nu are nici o relevanță 34, 82. 8 cetățeni, 8 oameni au primit cetățenia Republicii Moldova și în perioada aceasta, cât nu funcționează moratoriul, a fost... este doar un dosar, doar o persoană a aplicat, din Irlanda, care vrea să vină încoace pe domeniul IT.

În perioada următoare... eu deja am semnat toate demersurile către toate agențiile. Noi vom obține toată informația cu referire la persoanele care au obținut această cetățenie. Noi vom discuta acest subiect în cadrul comisiei și, ulterior, vom veni și vom informa toată lumea, ca să nu mai discutăm atât de încins în...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

O precizare, domnule Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Întrebarea mea a pornit de la faptul că se invocă... că există o corelație între numărul de cereri depuse și costul abrogării. Deci în momentul în care s-a intrat în proces, dacă tu îl stopezi, tu plătești penalitate. De aceea eu v-am întrebat, dincolo de cererile procesate, câte se află în proces? Pentru că asta ne permite să estimăm costurile abrogării.

Și a doua precizare care ține de filtre.

Domnule Jizdan,

Noi trăim într-o țară în care s-a furat un miliard de lei... de dolari din Banca Națională, noi trăim într-o țară în care o bună parte din colegii din sală ar trebui să fie în altă parte.

Domnul Alexandru Jizdan:

... vă preîntâmpin deodată. Filtrele sunt și internaționale: vorbim de Interpol, de Europol.

Domnul Dan Perciun:

Capacitatea instituțiilor noastre, cu regret, de a preveni asemenea riscuri este așa cum este. Și trăim noi așa cum trăim, pentru că avem instituții slabe, și avem un stat slab. Și această prevedere înseamnă o vulnerabilitate.

Nu există o certitudine că o să ne vină Ceaika, oricine altcineva aici, în Moldova, și o să depună cerere de cetățenie, dar există această vulnerabilitate. Și într-un stat slab, ea este sporită...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Alexandru Jizdan:

Stimați colegi,

Noi, pe de o parte, în fiecare zi povestim despre exodul populației din Republica Moldova. O țară care nu are petrol, nu are zăcămintele materiale, avem un buget atât de slab, noi vrem investiții, am vrea ca bugetul nostru să crească. Pe de altă parte, facem tot posibilul ca în țara asta să nu vină nimeni.

Și pe de altă parte, de acord că noi ar trebui să creăm toată platforma pentru ca oamenii să vrea, de la sine, să vină cu investiții. Dar eu îl consider, dacă vreți, și un instrument suplimentar prin care oamenii, care vin în țara noastră, ar fi obligați, pentru a obține cetățenie, să investească.

Referitor la mecanisme, totuși, vă recomand să citiți aceste mecanisme, să vedeți aceste filtre, dumneavoastră personal să le vedeți, să vă convingeți că nu doar instituțiile statului. Noi suntem în colaborare cu alte instituții internaționale care, totuși, răspund pentru ceea ce produc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Domnule președinte,

Dumneavoastră propuneți proiectul pentru prima lectură. Și eu n-am auzit... cel puțin, raportul n-am reușit să-l citesc încă, dar n-am auzit, totuși, care-i formula finală cu care vine comisia.

Din câte eu am fost informat, comisia, cumva, încearcă să reducă acest termen al moratorului și propune nu un an, dar 2–3 luni. De ce?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog.

Domnul Alexandru Jizdan:

Stimați colegi,

Adevărat, noi, în cadrul comisiei, am anulat primul vot, deoarece unii membrii ai comisiei au venit cu unele supoziții, să spunem așa. Ulterior, noi am spus că venim cu proiectul în original, pentru lectura a doua, să vină lumea cu amendamente. Poate noi să nu ținem moratoriul până la 1 ianuarie, venim cu scurtarea acestui moratoriu și, peste 2 luni, ca exemplu, facem claritate în acest proiect de ordin și, ori îl abrogăm și susținem toți unanim, ori îi dăm voie acestei legi să funcționeze în Republica Moldova. Fiindcă noi am venit de două ori cu moratoriu. Și ce s-a întâmplat? Și mai venim o dată cu moratoriu. Și ce-o să vedem? Că lumea vine și spune că o să analizăm.

Întrebarea mea: ce să analizăm, care-i analiza?...

Am impresia că noi nu știm despre ce vorbim aici.

Haideți să facem o claritate. Peste 2 luni, dacă eu, în calitate de președinte, și comisia constatăm că această lege aduce pericole pentru Republica Moldova, eu voi fi cel care voi vota pentru abrogarea legii.

Dar dacă noi vorbim, pur și simplu, că ea prezintă pericole și nu aducem nici un argument, atunci ce facem noi, cum ne mișcăm, după ce reguli de joc?

Ideea este, domnule Slusari, ca să vă răspund clar: eu vin cu proiectul original, așa cum s-a propus, până la 1 ianuarie. Pentru lectura a doua, o să venim cu amendamente de a scurta acest moratoriu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Slusari,

Aveți a doua întrebare?

Da, vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

Noi vom insista ca acest proiect să fie... dacă nu putem anula această lege, dar măcar să fie aprobat moratoriul în formula Guvernului azi, în două lecturi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Litvinenco.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc.

Domnule președinte,

Noi am mai discutat la subiectul ăsta. De filtre s-a expus domnul coleg Perciun. Câteva zile în urmă aici a fost domnul Luc Devigne, este cel mai înalt funcționar public de la nivelul Comisiei Europene și el a declarat în felul următor. Îl citez din memorie, nu este un citat exact: „Aplicarea în continuare a Legii cetățeniei prin investiții în formula actuală este incompatibilă cu regimul liberalizat de vize.” Citat închis. Dumnealui s-a referit, în special, la aspectele legate de secretizarea numelui viitorului cetățean.

Acum, astăzi... domnule președinte, astăzi este în vigoare... la ziua de astăzi, moratoriul nu funcționează, deci la momentul de față, este în vigoare anume legea despre care domnul Devigne spune că este incompatibilă cu regimul liberalizat de vize.

Am văzut că dumneavoastră propuneți doar o singură lectură.

Haideți, astăzi să votăm Legea instituirii moratoriului în două lecturi, așa încât să nu fie în aplicare această lege despre care europenii ne spun că

este incompatibilă cu regimul liberalizat de vize și, în fond, reprezintă o vulnerabilitate. Asta, după mine, este cea mai mare vulnerabilitate.

Vă dați seama că riscul este ca noi să rămânem fără regim liberalizat de vize, dacă o aplicăm, în continuare, în formula respectivă.

Domnul Alexandru Jizdan:

Domnule Litvinenco,

Nu există nici un risc, deoarece noi coincidem aici în viziuni. Noi trebuie să îmbunătățim această lege și să excludem această secretomanie. Doar atâta lume vede aici că noi... lumea nu cunoaște cui i se acordă această cetățenie. În rest, vreau să vă spun un lucru: nu rupe lumea ușile cetățeniei Republicii Moldova, lumea nu vrea să vină înapoi.

În Cipru, din 2013, de când este pusă în aplicare această lege, au venit 4 mii de oameni. Cipru a obținut 4,8 miliarde de lei... de euro.

Noi avem posibilitate, prin această lege, să obținem 500 milioane de euro investiții.

Haideți să îmbunătățim această lege, să excludem interpretările și să dăm voie oamenilor să investească în țara noastră, dacă noi vrem copiii noștri să trăiască aici.

Dar, pur și simplu, invocând niște pretexte care sperie lumea și poate o înțeleg doar oamenii simpli, nu sunt de acord.

Dar eu vă propun să venim să scurtăm acest moratoriu și timp de... într-o perioadă mai scurtă, să venim cu îmbunătățirea cadrului legal.

Reiterez, dacă comisia constată că această lege produce insecuritate pentru Republica Moldova, eu voi fi cel care voi vota pentru abrogarea acestei legi.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Domnule Litvinenco,

Mai aveți a doua întrebare?

Da, vă rog, domnule Litvinenco.

N-aveți?

Următoarea întrebare... haideți nu toți dintr-o fracțiune – domnul Moțpan.

Domnul Chiril Moțpan:

Vă mulțumesc foarte mult.

Chiar credeam că acuș cineva vine cu inițiativa 108 și iarăși am rămas.
(Voce nedeslușită din sală.)

Erați dumneavoastră pregătită, doamnă Ciobanu?

Eu o să mă limitez, ca să nu fur din timp, doar la o constatare. Mă bucur foarte mult că astăzi, în cadrul comisiei, majoritatea covârșitoare a colegilor au acceptat propunerea mea de desecretizare a acestui document. Și văd că domnul Jizdan deja a anticipat întrebarea pe care vroiam să i-o adresez cu privire la demersurile adresate instituțiilor de stat care să ne ofere informații vizavi de numărul și persoanele care au depus sau care au primit deja această cetățenie.

Sunt convins că vom reuși să găsim un numitor comun și aici mai departe, dar rămânem pe poziția care a fost enunțată deja și de colegii noștri, să votăm dacă e posibil în două lecturi.

Mulțumesc. A fost doar așa o precizare.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Marian Radu.

Domnul Marian Radu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Chiar admir, mulțumesc foarte mult, după jumătate de oră, microfonul.

Eu vreau să vă rog, stimați colegi, să nu abuzăm de 108, să avem răbdare. E un proiect foarte important și foarte sensibil.

Dar, eu în principiu am vrut să întreb: de ce nu putem astăzi în două lecturi să votăm, care este problema?

Domnul Alexandru Jizdan:

Colegi,

Nu am nici un impediment noi să mergem înainte. Ați văzut deschiderea mea și în cadrul comisiei. Până la urmă, eu sunt pentru a veni cu acest moratoriu, unica divergență astăzi pe care o avem, este în termenul acestui moratoriu, fiindcă pe mine nu m-au convins colegii din Guvern, care de două ori au venit cu un moratoriu și nu au făcut nimic. Mai punem încă un an moratoriu pe această lege și haideți să privim lucrurile corect. Auzind desigur și mesajele europenilor care ne spun că: „Voi puneți sub risc regimul liberalizat de vize, dacă mai mergeți așa înainte.”

Care este necesitatea noi să punem sub moratoriu până la finele anului, când noi putem obliga și noi să ne punem la treabă timp de două luni, să venim cu claritate și peste două luni de zile să venim ori cu abrogarea, ori să dăm voie legii să funcționeze, și să dăm voie oamenilor din Irlanda, de oriunde care au posibilitatea de a investi în domeniul IT, agricultură, să vină cu investiții și să aducem economia la o stare normală.

Eu sunt „pentru”. Haideți că vedem acum cum procedăm, dar de principii eu nu am nici o... nu sunt „contra”.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

O precizare, domnule Marian.

Domnul Marian Radu:

Scurtă precizare. Investiții trebuie să aducem în Republica Moldova, însă trebuie să le aducem prin combaterea corupției mari, prin reforme structurale, prin îmbunătățirea instituțiilor și prin reducerea birocrăției, și nu prin a vinde cetățenia Republicii Moldova. Asta e calea pe termen lung.

Mersi.

Domnul Alexandru Jizdan:

Colegi,

Terminologia „vindem cetățenia” – nu vindem cetățenia. Haideți să privim... noi dăm posibilitate oamenilor să investească. 20 de state europene dau posibilitate să investească pentru reședință, pentru dreptul... (*Voci nedeslușite din sală.*)

Doamna Zinaida Greceanî:

Stimați colegi,

Nu vorbiți, când se dă răspunsul.

Domnul Alexandru Jizdan:

Statele Unite din 2010 dau posibilitate exact după același scenariu, nu cu cetățenia. Noi ne-am găsit cei mai deștepți pe lumea asta.

Nu-i cetățenia, corect.

Eu vă spun 3 state din Europa: Cipru, Malta și Grecia. 20 de state dau voie pentru dreptul de ședere. Dar aduc investiții în Republica Moldova.

Voi spuneți că vindem cetățenie. Dăm voie oamenilor să investească după ce îi verificăm. Iarăși reiterez, noi dăm voie oamenilor de bunăcredință. Și cum vindem noi? De ce noi nu privim lucrurile clar și de ce noi tot isterizăm procesul? Dacă eu vă spun că noi avem 3 foi de filtre, care nu permit oamenilor cu trecut criminal. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Miliardul... eu într-o zi să-mi dați voie... totuși am să mă cer cu o luare de cuvânt, am să aduc eu claritate și cu miliardul. (*Gălăgie în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanî:

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Noi discutăm un subiect, vă rog să nu vă abateți. La toate le vin rândul, la toate subiectele.

Domnul Vremea – următoarea întrebare.

Domnul Igor Vremea:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Doar ca o precizare și ca o întrebare poate și retorică.

Noi, presupunem că, abrogăm legea care dă posibilitatea acordării cetățeniei sau acelei părți a legii care permite acordarea cetățeniei persoanelor care fac investiții în Republica Moldova.

Mai departe, ce rezolvăm cu aceasta? Nimic. Și vă zic de ce.

Articolul 24 alineatul (2) din Legea cu privire la cetățenie și anterior, și acum, dă posibilitate Președintelui Republicii Moldova să acorde oricărei persoane cetățenia Republicii Moldova, dacă este în interesul Republicii Moldova.

Acum, noi am pus la baza acordării, efectuarea unei investiții, da? Bine, nu o să facă investiții, o să se adreseze direct Președintelui cu cerere de acordare a cetățeniei și acesta verificând, fiindcă este obligat să verifice la capitolul activitate teroristă, activitate infracțională, inclusiv internațională, și dacă el nu cade sub incidența acestor criterii, dumnealui fără a face careva investiții în bugetul Republicii Moldova, va acorda cetățenie. Este și a fost aceasta. Iată care-i problema.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Asta-i...

Stimați colegi,

Stimați colegi din partea dreaptă a mea,

Când dumneavoastră faceți declarații, eu nu vă întrerup. Vă ofer două cuvinte. De ce toți într-un glas începeți să strigați? Nu mă impuneți să aplic alte prevederi.

Domnule Popșoi,

Vă rog.

Domnul Mihail Popșoi:

Mulțumesc.

Legat de filtre. La fel cum în Republica Moldova sunt multe persoane dubioase și bandiți chiar, care au cazierul juridic curat, la fel și în multe alte țări, cu instituții chiar mai puternice decât ale noastre, sunt multe persoane dubioase cu cazier juridic curat. Asta legat de filtre.

Dar, eu vreau să constat o situație ușor contradictorie, când opoziția este în situația de a sprijini un proiect al Guvernului în formula actuală, iar majoritatea parlamentară se opune votării în două lecturi, astfel încât să eliminăm riscurile, ca în următoarele zile să nu vină cineva din domeniul IT din Irlanda, care eu încurajez, dar să vină dintr-un domeniu mai puțin ortodox și dintr-o țară mai puțin ortodoxă decât Irlanda, care nu-i țară ortodoxă.

De aceea e bine ca astăzi să votăm în două lecturi și să eliminăm acest risc la care Uniunea Europeană ne arată și ne spune: că v-am dat regim liberalizat nu pentru ca să-l scoateți la mezat și de aceea fiți atenți ce faceți cu acest regim. Și e bine să votăm astăzi în două lecturi. Guvernul cred că o să fie recunoscător.

Dar, reiterez. E ușor ciudat când opoziția sprijină demersul Guvernului, iar majoritatea parlamentară se opune. De aceea vă rugăm încă o dată să sprijinim și să votăm în ambele lecturi astăzi, și în decursul acestui an Guvernul să vină cu recomandările de rigoare, și la sfârșitul acestui moratoriu să luăm decizia cea mai corectă pentru Republica Moldova.

Mersi.

Domnul Alexandru Jizdan:

Domnule Popșoi,

Oricum eu sunt de părerea că noi trebuie să scurtăm termenul acestui moratoriu, nu până la finele anului, fiindcă noi, pur și simplu, instaurăm un moratoriu de dragul moratoriului și avem experiența alte 2 moratorii, care nu au dus la nimic.

Ideea este ca noi să venim cu un amendament față de proiectul dat, să scurtăm termenul acestui moratoriu și haideți atunci să-l votăm în a doua lectură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule președinte,

Vreau să vă întreb, dacă comisia va fi gata și va avea capacitatea pentru săptămâna următoare să vină cu o examinare pentru lectura a doua?

Domnul Alexandru Jizdan:

Pentru săptămâna viitoare 100% noi reușim.

Până la urmă, haideți... vedem, doamnă Președinte, dacă noi reușim astăzi să examinăm, eu am să vin cu propunerea...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Până la sfârșitul... finele ședinței?

Domnul Alexandru Jizdan:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Atunci noi o să facem o pauză, vă convocați în ședință. O pauză la masă, când o să facem la ora 12.00, vă convocați în ședință și eu o să uzez de dreptul meu.

Domnul Alexandru Jizdan:

Nu 6 luni, eu propun 2 luni.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Noi trebuie să fim foarte raționali aici și foarte chibzuiți. De aceea eu am și...

Stimați colegi,

Nu discutăm aici, în comisie.

Domnul Alexandru Jizdan:

Haideți în comisie să discutăm...

Doamna Zinaida Greceanîi:

În comisie discutați subiectul respectiv și haideți să vedem cum să procedăm.

Domnule președinte,

Nu mai aveți întrebări.

Vă rog să luați loc.

Noi discutăm o oră și jumătate subiectul respectiv. La subiectul respectiv mai avem și luări de cuvânt. Prima – este domnul Slusari.

Domnule Slusari,

Din partea fracțiunii sau...?

Ca deputat. 5 minute.

Domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Stimați colegi,

Haideți să nu ne ascundem noi „după deget”. Pentru ce noi vorbim acum despre lege, ca să nu „aruncăm copilul”? Noi foarte bine putem să restabilim cronologia apariției acestei legi, cum ea a fost discutată în mod obscur, pe urmă cum a apărut această idee a desecretizării.

Nu este azi în sală domnul Nichiforciuc, el a fost autorul amendamentului cu secretizarea datelor personale ale tuturor. Toată lumea cunoaște cum a fost selectată acea companie. Și mai devreme sau mai târziu vom scoate la iveală numele persoanelor care se ascund în off-shore-uri după

această companie. Și am văzut cine a venit cu promovarea, s-a plimbat în Hong Kong, în Dubai.

Și, domnule Perciun, aveți perfectă dreptate, într-adevăr, aici este problema de acele 3,5 milioane de euro, care au fost special introduse în acest contract negociat de Ministerul Economiei. Că în caz de ceva aceste trei milioane jumătate urmează să fie achitate tot din buzunarele noastre. Și moratoriul a apărut 34 de persoane cu 100 mii de euro – 3 milioane 400, măcar să acumulăm banii din așa-zise investiții, din așa-zise cetățenii să achităm cu tâlharii cu care a fost semnat contractul de către fosta guvernare.

Dar eu la altceva vreau să vă duc. Spuneți-mi, pentru ce e nevoie de această lege? La rațiune vă chem. Dacă cineva are mare dragoste față de Republica Moldova, pentru ce el trebuie să aibă dragostea de taină, de secret? Dacă există climatul investițional în țară, dacă funcționează justiția, dacă nu există un coordonator care trage de sfoară, de ce să nu vină cineva deschis să pornească o afacere, să deschidă o întreprindere?

Au fost făcuți niște pași pentru relaxarea economiei. Eu am vorbit nu o dată, a fost micșorat Fondul social, impozitul pe venit nu este unul mare, e 12%. Aparent sunt toate premisele pentru ca să vină investitori.

A, că nu funcționează justiția, că nu se luptă cu corupția mare? Da, iată, prin această insistență să rămână această lege, vânzarea pașapoartelor contra bani, voi cumva vă trădați intențiile. Noi în continuare nu vom face nimic cu justiția, cu lupta cu corupția, cu investigarea furtului miliardului, dar o să încercăm cumva așa să vindem prin secret cetățenia celor din India, din Pakistan, care nu cumpără dreptul de a investi, nu cumpără măcar dreptul de a trăi în Republica Moldova, ei cumpără dreptul de a circula.

Că eu nu știu cine-i „nebulul” cela din Irlanda care are mare dragoste față de Republica Moldova, dar el are viză de Schengen și nu știu cine-i acest om, dar în mare parte eu știu că oamenii vin din țările de gen Pakistan și India. Și noi îi punem sub pericol pe toți cetățenii Republicii Moldova să-i lipsim pe dânșii de libera circulație, pentru ce noi facem acest lucru? În loc să mergem pe linia țării civilizate cu rigorile normale, cu dezvoltarea economică, dezvoltarea mediului de afaceri, noi, nu știu de ce, căutăm să ne agățăm aici de niște chițibușuri, da, haideți poate cumva, da, haideți așa.

Nu-i bun nici acest moratoriu, o lege trebuie să fie anulată pur și simplu. Noi tot așa încercăm cumva să ne ascundem. Dar dacă nu putem să facem acest lucru, haideți să introducem un moratoriu pe un an, să sprijinim Guvernul în această intenție și, peste câteva luni, încă o dată discutăm cu partenerii noștri de dezvoltare, să punem capăt acestui dezmăț, că se încearcă să fie continuată calea lui Plahotniuc de aruncare a Republicii Moldova în zona gri și lipsirea cetățenilor Republicii Moldova de beneficiile pe care noi le avem în cadrul Acordului de Asociere, pe care cu mare avans le-am primit.

Dar cu filtrele, lăsați lucrurile. Noi am văzut filtrele lui Candu, noi știm cum a fost furat miliardul. Doar dacă ne spuneți că vreți acum prin intermediul acestei Legi a... *cetățeniei să întoarceți miliardul înapoi, așa și spuneți, dar deschis și transparent. (Rumoare în sală.)*

Voce din sală:

Asta-i partea retorică.

Domnul Alexandru Slusari:

*Asta argumentele, domnule Jizdan, nu retorica. (Rumoare în sală.)
Dumneavoastră nu mi-ați răspuns la întrebarea: pentru ce e nevoie de această lege?*

Dacă noi vrem să dezvoltăm climatul de afaceri... cetățeanului, e clar, dar dacă noi prin secretomanie și prin aceste mișmașuri vrem să aruncăm țara în hău și să aruncăm țara în zona gri, așa și spuneți.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Slusari,

Ați solicitat cinci minute. Au expirat.

Domnul Alexandru Slusari:

... cer ca noi să votăm azi acest moratoriu în două lecturi. *(Aplauze.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Babuc,

Da, vă rog.

Doamna Monica Babuc:

Mulțumesc, stimată doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Stimate domnule președinte Slusari,

Eu protestez vehement asupra unei asemenea retorici a unui parlamentar. Noi deja ne-am obișnuit aici și cu tonul dumneavoastră, și cu expresiile dumneavoastră mai mult decât deocheate. Dar eu protestez în numele unui cetățean european căruia dumneavoastră i-ați spus: „Nu știu cine-i acest „nebul” irlandez”.

Președintele comisiei v-a adus argumente, eu nu sunt specialist în domeniu, dar pentru mine ele au fost concludente, cel puțin la această oră. De ce vă permiteți asemenea ieșiri împotriva unor cetățeni europeni? Eu nu mai vorbesc de noi ca și cetățeni ai Republicii Moldova.

Și vă avertizez că o să subliniez iată asemenea...

Stimați colegi,

Dumneavoastră vă plac asemenea adresări? Mie nu.

Și protestez, și consider că trebuie să protestăm de fiecare dată când se vorbește într-o asemenea manieră.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Următoarea luare de cuvânt – domnul Alaiba.

Replică la replică nu se dă. (*Rumoare în sală.*)

Da. Mulțumesc.

Gata.

Domnule Alaiba,

Vă rog.

Domnul Dumitru Alaiba:

Da. Mersi.

Dragi colegi și scumpi colegi,

Această luare de cuvânt este, în primul rând, un răspuns la faptul că se abuzează cu articolul 108. De fiecare dată când la subiecte atât de importante ni se va „băga pe gât” articolul 108 o să vedeți... Dacă nu vreți să mă vedeți de acolo timp de două minute punând întrebări, o să vin aici de cinci minute și o să trebuiască să mă admirați și după asta și colegii mei unul câte unul o să vină, dacă o să mai abuzați de 108, dragi colegi din partea stângă a mea. Așa că, vă rog frumos, haideți să avem o conversație, pentru că subiectul este important.

Acum mai detaliat la subiect. O să încep prin a spune, știți, așa, haideți, o alegorie, dacă vreți, dacă noi tot vindem, că totuși asta e o vânzare de pașaport, dacă de luat alb negru, noi vindem un pașaport pentru o investiție pe care statul o încasează. Deci dacă noi tot vindem pașapoarte pentru investiții, haideți, poate, să le retragem celor care ne privesc de investiții, haideți să le retragem pașapoartele celor care fură din țara asta, dacă tot noi vorbim despre climat investițional, dacă tot vrem investiții calitative ș.a.m.d.

Noi avem, dragi colegi, un beneficiu mare, pe care l-am dat cetățenilor noștri, de la Uniunea Europeană, există un beneficiu tangibil pe care fiecare om din țara asta îl simte și asta este călătoria fără de vize în Uniunea Europeană. Acest beneficiu unic, ele sunt mai multe, dar acesta este un beneficiu care-i pentru absolut toți, indiferent de venitul lor, indiferent de statutul lor, indiferent de faptul dacă au ei sau nu au business, deci acest unic beneficiu este sub risc. Haideți să nu negăm acest risc.

Deci a fost nu un singur semnal, doar săptămâna trecută a fost unul dintre ultimele cele mai recente semnale că acest proiect de acordare a cetățeniilor pentru investiții pune sub risc anume acest beneficiu de a călători liber în Uniunea Europeană. Haideți să nu negăm problema, haideți să avem o atitudine foarte serioasă față de această remarcă. Pentru că întâi

au venit aluzii și în trecut, câțiva ani în urmă întâi au venit aluzii, după asta au venit scrisori oficiale și demersuri, după asta Parlamentul European a venit și cu rezoluții, haideți să fim serioși.

Investiții, ni se spune că noi... nu știu, riscuri minime ș.a.m.d. Pe de-o parte, OK, noi nu toți suntem specialiști în securitate și în interne ș.a.m.d., dar noi toți suntem obligați să vedem diferența dintre bine și rău. Acesta este minimul pe care noi trebuie să-l avem aici, calitatea minimă pe care trebuie să o avem în această sală.

Eu văd o mare diferență dintre ceea ce ni se dau asigurări că riscurile sunt minime, din altă parte, noi avem atâtea rezerve care vin din partea Uniunii Europene. Este o modă veche de a vinde pașapoarte. Zece ani în urmă se practica mult mai ușor. Acum, da, se acordă dreptul la reședință, nu este nici o problemă. Haideți să discutăm. Dar nu pașapoarte, nu cetățenie.

Surse de investiții, dragi colegi, pot fi găsite mult mai onorabile, decât să vindem cetățenie în stânga și în dreapta. Ni se vorbește despre cetățeanul irlandez, nu știu cetățean sau rezident. Aceasta este altă situație care trebuie discutată, pentru că totuși este anonim. Ni se vorbește despre un irlandez din IT.

Nu s-a pomenit numele Goncarencu. Nu s-a pomenit numele la cine știe ce alți oligarhi din partea de Est. Pentru că da, haideți, nu-i imposibil că 70, 80% din beneficiari o să fie oameni onești. Dar este suficient doi spălători de bani în țara aceasta să vină, care să capete acest drept de a călători liber în Uniunea Europeană și nestingherit, și noi avem o problemă cu UE.

Noi nu vorbim de faptul că noi am deschis porțile la toți spălătorii de bani și la toți mafioții, dar noi vorbim de faptul că unul este suficient ca acest „butoi de miere să se împrăști”, ca să mă iertați de aluzii la... n-am să continui metafora.

Vă mulțumesc foarte mult. *(Aplauze.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Conform propunerii Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, se propune pentru a fi votat în prima lectură proiectul nr. 82 din 26 februarie 2020.

Cine este pentru, rog să votați pentru prima lectură.

Majoritatea celor prezenți.

Stimați colegi,

După cum am discutat noi pe parcurs, comisia se va convoca în ședință, în timpul pauzei. Probabil că noi vom face o pauză la 12.00 sau la 12 și ceva.

Eu am să vă anunț. Și atunci va veni cu propunerea: continuăm votarea astăzi sau o amânăm pentru săptămâna viitoare. De acord? De acord.

Următorul proiect care se supune examinării în lectura a doua este proiectul nr. 29 din 6 februarie 2020.

Doamna Bacalu, președintele Comisiei protecție socială, sănătate și familie.

Doamna Elena Bacalu:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi deputați,

În conformitate cu prevederile articolului 49 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului, Comisia protecție socială, sănătate și familie a fost sesizată spre dezbateri în fond cu proiectul de Lege pentru modificarea articolului 4 din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.

Plenul Parlamentului a aprobat proiectul de lege în prima lectură în ședința din data de 27 februarie 2020.

La etapa de pregătire a proiectului de lege pentru a fi supus spre dezbateri în lectura a doua, au fost examinate avizele comisiilor permanente. Amendamente la proiectul de lege din partea deputaților nu au fost înaintate.

Potrivit dispozițiilor articolului 27 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului, comisia a dezbătut pentru lectura a doua inițiativa legislativă menționată supra în ședința din 28 februarie. La lucrările comisiei și-au înregistrat prezența un număr de 7 deputați din totalul de 9 membri.

În urma examinării proiectului de lege și a opiniilor exprimate, deputații prezenți la ședință au hotărât, cu unanimitate de voturi, să propună plenului Parlamentului spre adoptare în lectura a doua proiectul de Lege nr. 29 din 6 februarie 2020 pentru modificarea articolului 4 din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă mulțumesc.

Doamnă președinte,

Nu aveți întrebări.

Eu vă propun să prezentați și proiectul nr. 58, și apoi pe ambele să le votăm imediat pentru lectura a doua.

Doamna Elena Bacalu:

Mulțumesc mult.

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative nr. 58 din 14 februarie 2020, lectura a doua, prezentat de către Guvern.

Proiectul a fost avizat pozitiv de către Comisia juridică, numiri și imunități, Comisia economie, buget și finanțe, Comisia administrație publică, Comisia agricultură și industrie alimentară, precum și de către Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului.

Comisia de control al finanțelor publice a propus respingerea proiectului. Pe data de 28 februarie curent, a parvenit un amendament din partea deputatului Liviu Vovc, care n-a fost acceptat, pe motivul că nu este avizat de către Guvern.

Urmare a votării, cu majoritatea voturilor membrilor săi prezenți în ședință (6 voturi „pentru” și o abținere de la vot), Comisia protecție socială, sănătate și familie propune examinarea și adoptarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte legislative nr. 58 din 14 februarie 2020 în ședința de plen în lectura a doua.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă președinte,

Nu aveți întrebări, vă rog să... Dar întrebări cum pot să fie? Cine a avut amendamente, cine le-a...

De procedură. Cine? Da, vă rog, eu vă văd pe ecran, nu strigați.

Domnul Plîngău – de procedură.

De procedură, vă rog.

Domnul Dinu Plîngău:

Doamnă Bacalu,

Colegul meu Liviu Vovc a depus amendament. Conform Regulamentului Parlamentului, deputații au dreptul în termen de 10 zile să depună amendamente. Dumneavoastră ați scris... am înțeles că el a depus amendamentul astăzi la ședința comisiei. Cum dumneavoastră ați putut să respingeți amendamentul propus de colegul meu, pe motiv că nu este avizul Guvernului, dacă astăzi a fost depus amendamentul? Deci noi încălcăm Regulamentul Parlamentului, procedurile de adoptare a legilor, actelor normative prin așa o atitudine.

Haideți, nu știu, să amânăm proiectul până când toți deputații vor putea, conform Regulamentului, se depună în termen de 10 zile amendamente la proiect, întrucât este un proiect foarte important pentru sute de mii de cetățeni de ai noștri.

Doamna Elena Bacalu:

Mulțumesc mult, domnule deputat.

Eu vreau să vă spun că există mai multe proiecte care au fost examinate conform acestei proceduri. Și vreau să vă spun că, de fapt, au fost respectate toate etapele de promovare a acestui proiect de lege.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

De procedură, domnule Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Doamnă președinte,

Nu pentru ce noi încalcăm Regulamentul? Pentru ce facem noi această bătaie de joc? Dumneavoastră încă și spuneți, n-a fost avizat de către Guvern acest amendament. Clar lucru, dacă ieri noi am votat în prima lectură și azi-dimineața dumneavoastră propuneți pentru a doua lectură, fizic nu era posibil.

Pentru ce așa proiect de importanță socială... repet aceeași întrebare. Haideți să nu încalcăm Regulamentul. Haideți săptămâna viitoare să examinăm acest proiect, să vedem care va fi poziția Guvernului. Pentru ce pe loc gol, fără rațiune, faceți abuzuri?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da.

Doamna Elena Bacalu:

Mulțumesc mult, domnule deputat.

Eu vreau să vă spun că, de fapt, nu este poziția mea personală, dar este votul Comisiei protecție socială, sănătate și familie.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Există raportul comisiei. Toate celelalte amendamente care au fost, deputații au voie, au dreptul să vină cu propuneri de modificare în legislație. Și cred că pot s-o facă.

Stimați colegi,

Acei care au avut de procedură. Dar, vă rog, de procedură nu vă repetați de zece ori. Am auzit poziția.

Vă rog, de procedură, domnul Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Da, eu vreau, pur și simplu, să aduc un pic de claritate, pentru că, poate, lumea nu înțelege de unde-i graba aceasta. Și, într-adevăr, este grabă, pentru că în mod normal 10 zile ar trebui să putem să depunem amendamente și să primim informație despre ședință nu în ziua ședinței, cu o oră înainte.

Dar graba vine din faptul că Bordul FMI se întrunește pe 16 martie și trebuie de avut legea votată până atunci, pentru ca să fie expediată la FMI, deci ca să îndeplinească condițiile. Deci aceasta este toată marea secretomanie cu privire la ce se întâmplă astăzi la votarea acestei legi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi.

Domnul Dan Perciun:

Păi, așa și spuneți și asumați-vă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Dumneavoastră dacă ați fost...

Stimați colegi,

Domnule Perciun,

Dumneavoastră dacă ați fost atent, anume eu am anunțat lucrul acesta ieri în ședința în plen. De aceea, vă rog să nu vă repetați, pentru a atrage atenția.

Domnule Vovc,

De procedură?

Da, vă rog.

Domnul Liviu Vovc:

Mulțumesc, doamnă Greceanîi.

Vreau să amintesc că în raport scrie că, pe data de 28 februarie, a parvenit un amendament din partea deputatului Liviu Vovc, care nu a fost acceptat, pe motiv că nu este avizat de Guvern.

Regulamentul Parlamentului, articolul 65, prevede că sunt 10 zile în care pot fi depuse amendamentele. Atunci când dumneavoastră timp de o zi votați în a doua lectură, cum ar fi putut să vină avizul Guvernului?

Vreau să menționez că eu am înregistrat un amendament și voi insista ca el să fie pus în plen la vot, pentru a modifica acest proiect de lege și a nu merge împotriva pensionarilor, și a face un genocid social.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă președinte,

Alte nu mai sunt.

Vă rog să luați loc. (*Gălăgie în sală.*)

Stimați colegi,

Vă rog să vă ocupați locurile ca să vă pot număra.

Dmitrii Gheorghevici,

Vă rog, vă ocupați locurile. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Mă bucur... mă bucur.

Stimați colegi,

Fiți, vă rog, foarte atenți.

Pe un minut, vă rog să lăsați telefoanele la o parte.

În genere, conform Regulamentului, nu se admite, în Sala de ședințe, să discutați la telefon.

Stimați colegi,

Se supune votului pentru a fi adoptat în lectura a doua proiectul nr. 29 din 6 februarie 2020.

Cine este pentru, vă rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

Domnule Litvinenco,

Fracțiunea votează.

Vă rog, numărătorii, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 26.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 26.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 35.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 35.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 23.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 23.

Cu 84 de voturi, proiectul este votat în lectura a doua.

Următorul proiect se supune votului pentru a fi adoptat în lectura a doua. (Voce nedeslușită din sală.)

Se supune votului amendamentul domnului Vovc.

Cine este pentru...

Domnule Vovc,
Dați-i citire, vă rog.
Comisia nu l-a susținut.

Vă rog, dați citire amendamentului.

Domnul Liviu Vovc:

Da, voi explica pe scurt despre ce este amendamentul.

Vreau să amintesc încă o dată deputaților că acest proiect este unul antisocial și, prin el, se renunță la dubla indexare a pensiilor care vor continua... pensionarii vor continua...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog să deconectați microfonul domnului Vovc.

Am rugat să fie dat citire amendamentul, se face o declarație.

Stimați colegi,

Se supune votului pentru a fi votat...

Stimați colegi... (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Este un Regulament pe care trebuie să-l respectăm cu toții.

Stimați colegi,

Se supune votului pentru a fi adoptat în lectura a doua proiectul nr. 58 din 14 februarie 2020.

Cine este pentru, vă rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 26.

Sectorul nr. 2 – 25.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 25.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 1. (*Voci nedeslușite din sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Plus 1, 2. (*Rumoare în sală.*)

Cu 52 de voturi, proiectul este votat în lectura a doua.

Nu am votat amendamentul.

Eu am supus votului, este în procesul-verbal, uitați-vă, am supus votului legea.

Amendamentul... v-am oferit dreptul de a da citire amendamentului. V-ați pornit cu declarația, am deconectat microfonul.

Stimați colegi,

Proiectul este adoptat în lectura a doua cu 52 de voturi.

Stimați colegi,

Faceți...

N-a fost votat, puteți să spuneți cât n-ați vrea.

Stimați colegi,

Învățați-vă să vă formulați gândurile. Nu faceți declarații inutile.

Mulțumesc.

Următorul proiect, care se supune dezbaterii, este proiectul nr. 131, lectura a doua.

Rog, domnule Bolea, Comisia juridică, numiri și imunități. (*Gălăgie în sală.*)

Domnul Vasile Bolea:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Se dă citire raportului asupra proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, înregistrat cu nr. 131 din data de 28 aprilie 2017.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat, pentru lectura a doua, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative cu nr. 131 din 28 aprilie 2017, inițiativă legislativă a unor deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Prin reglementările proiectului de lege, se propune unificarea legislației în ceea ce ține de prezentarea rapoartelor anuale ale autorităților publice în plenul Parlamentului. În acest sens, proiectul de lege urmărește uniformizarea terminologiei, precum și a modului de informare a Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova și a Guvernului.

În cadrul ședinței, Comisia juridică, numiri și imunități a examinat corapoartele Comisiei economie, buget și finanțe și Comisiei administrație publică, avizul Guvernului, avizele comisiilor permanente, precum și amendamentele deputaților. Decizia comisiei referitor la acestea este reflectată în sinteza amendamentelor anexată la prezentul raport.

În rezultatul celor expuse, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul unanim, a propus examinarea și adoptarea de către Parlament a proiectului de Lege nr. 131 din 28 aprilie 2017 în lectura a doua.

Raport încheiat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebări nu aveți.

Domnule președinte,

Vă rog să luați loc.

Stimați colegi,

Supun votului adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr. 131 din 28 aprilie 2017.

Cine este pentru, vă rog să votați.

Majoritatea sau mie mi se pare că chiar unanim. Proiectul este...

Vă rog, rezultatele, lectura a doua. Vă rog.

Îmi cer scuze.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 26.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 26.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 37.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 37.

Sectorul nr. 3?

Sectorul nr. 3,

Vă rog. (*Voci nedeslușite din sală.*)

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 23.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 23.

Cu 86 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua.

Stimați colegi,

Noi avem, practic, două ore de când muncim.

Se propune pauză până la ora 13.00, până la ora 13.00 – pauză de masă.

Comisia securitate națională,

Vă rog să vă convocați.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Doamna Zinaida Greceanîi:

... toții, după pauză.

Stimați colegi,

Domnule Mudreac...

Domnule Mudreac,

Eu am să le fac observație întâi la socialiști, dacă nu sunt disciplinați, ca să vadă și ceilalți.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Noi am discutat în timpul ședinței până la pauză, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică se întrunește și examinează pentru lectura a doua proiectul nr. 82.

Eu, regulamentar, trebuie să-l introduc pe ordinea de zi.

Cine este pentru a fi introdus pentru lectura a doua acest proiect, rog să votați.

Majoritatea celor prezenți.

Și acum, domnule președinte, până reveniți la tribună, mai este un subiect parvenit de la un autor. Domnul Ulanov propune să fie amânat din ședința de astăzi proiectul nr. 216 din 1 octombrie 2019, proiectul nr. 18 din ordinea de zi, fiindcă este lipsă autorul. Este solicitarea autorului, nici nu trebuie să supun votului, o amânăm pentru altă ședință.

În afară de aceasta, mai este o solicitare și eu, de asemenea, o supun... La solicitarea Comisiei economie, buget și finanțe și a deputatului, se solicită transferarea proiectului nr. 97 din 22 martie 2019, fiindcă au mai parvenit niște solicitări, transferarea pentru alte ședințe.

Cine este pentru, rog să votați, pentru altă ședință.

Nr. 1 din ordinea de zi, transferarea pentru altă ședință.

Proiectul este transferat.

Stimați colegi,

Începem examinarea, propun chiar să începem cu proiectul nr. 82, lectura a doua.

Domnul Alexandru Jizdan:

Stimați colegi,

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, sesizată în fond, a examinat, în conformitate cu articolul 65 din Regulamentul Parlamentului, inițiativa legislativă a Guvernului pentru instituirea moratoriului privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova.

Astfel, în rezultatul dezbaterilor din ședința comisiei, cu majoritatea voturilor membrilor săi, se propune modificarea termenului de „1 ianuarie 2021” stabilit la articolul 1 din proiect cu altul „1 septembrie 2020”.

De asemenea, în corespundere cu obiecțiile și recomandările expuse în avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, terminologia utilizată în proiect urmează să fie ajustată în corespundere cu Legea nr. 100 cu privire la actele normative.

Reieșind din cele sus-menționate, comisia solicită plenului Parlamentului adoptarea prezentului proiect de lege în lectura a doua.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Amendamente nu ați avut altele? Toți ați convenit?

Stimați colegi,

Supun votului...

Mulțumesc, domnule președinte.

Nu aveți întrebări.

Foarte eficient.

Stimați colegi,

Supun votului pentru a fi adoptat, la propunerea Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, proiectul nr. 82 din 26 februarie 2020, lectura a doua.

Cine este pentru, conform raportului comisiei.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 26.

Sectorul nr. 2 – 30.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 30

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 20.

Cu 76 de voturi, proiectul este votat în lectura a doua.

Încerc să văd dacă mai avem ceva pentru lectura a doua. Nu este.

Următorul proiect este proiectul nr. 56.

Autor – domnul Bolea.

Vă rog, la tribuna centrală, nr. 3 din ordinea de zi de bază.

Domnul Vasile Bolea:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Atenției dumneavoastră se prezintă proiectul de Lege înregistrat cu nr. 56 din 14 februarie 2020. Deci este un proiect tehnic, prin care se operează modificări la articolul 400 alineatul (2) din Codul contravențional.

Astfel, la ziua de astăzi articolul 400 alineatul (1) din Codul contravențional stabilește expres contravențiile care se constată și se examinează de către Poliție.

În redacția actuală, Codul contravențional la articolul 400 alineatul (2) sunt expuse agenții... adică este expus agentul constatator, care urmează să examineze acele contravenții stabilite la articolul 400 alineatul (1). Și, actualmente, sunt în drept să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni în limitele competenței: agentul constatator din rândul angajaților Inspectoratului Național de Patrulare, Inspectoratului Național de Investigații din cadrul Inspectoratului General al Poliției, precum și din rândul altor subdiviziuni subordonate Ministerului Afacerilor Interne care exercită atribuțiile Poliției. Și mai departe după text: șefii de direcție, adjuncții lor, șefii inspectoratelor de poliție, adjuncții lor, șefii secțiilor de poliție și așa mai departe.

Odată ce se operează modificări în structura de state a subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, sunt schimbate denumirile inspectoratelor. De fiecare dată Parlamentul trebuie să umble la acest alineat (2) din articolul 400 din Codul contravențional și acest lucru de fiecare dată

îngreunează situația și aplicabilitatea legii. De aceea se propune ca alineatul (2) să aibă următorul cuprins:

„Sunt în drept să examineze cauze contravenționale, să aplice sancțiuni în limitele competenței funcționarului publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care exercită atribuțiile Poliției și au fost împuterniciți cu asemenea atribuții în fișele postului. Nomenclatorul funcțiilor și al competențelor de examinare a cauzelor contravenționale și aplicare a sancțiunilor se aprobă prin ordinul ministrului afacerilor interne.”

Deci este situația la ziua de astăzi, când Nomenclatorul acesta al funcțiilor și competențelor este aprobat prin ordinul ministrului afacerilor interne și de aceea, pentru a nu umbla de fiecare dată la acest alineat unde sunt stabiliți agenții constatatori din cadrul funcționarilor cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, se propune această ajustare la Codul contravențional.

Vă rog, susținerea proiectului.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Aveți întrebări.

Prima întrebare – domnul Litvinenco.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc.

Eu am 2 întrebări. Prima întrebare, domnule Bolea.

Codul contravențional, la momentul de față, prevede foarte exact și expres toate persoanele care sunt în drept să aplice sancțiuni contravenționale, chiar m-am uitat peste tot și nu există în raport cu nici o instituție o marjă de discreție care se lasă la latitudine.

Deci dincolo de aspectele de oportunitate, la mine este întrebarea dacă nu cumva proiectul ăsta contravine structurii logice a Codului contravențional? Chiar dacă înțeleg argumentele, dar Ministerul Afacerilor Interne va fi unica instituție în Codul contravențional nefiind indicat expres cine sunt acele persoane care aplică sancțiunile contravenționale.

Mai mult decât atât, acest Nomenclator, care înțeleg că se aprobă prin ordinul ministrului afacerilor interne, el nu este prevăzut că va fi publicat în Monitorul Oficial. Deci ordinul ministrului privind aprobarea Nomenclatorului funcțiilor, care cumva sunt în drept să aplice sancțiuni contravenționale, nu va fi publicat în Monitorul Oficial.

Prin urmare, nu știu dacă acest lucru va fi bun din perspectiva principiului transparenței și cunoașterii legislației de către toți cetățenii Republicii Moldova.

Deci este unica entitate care ar deroga de la regula generală prescrisă în Codul contravențional și care este aplicabilă încă din 2008 de când s-a aprobat acest Cod.

Domnul Vasile Bolea:

Nu este chiar așa, domnule Litvinenco.

Orice ordin privind aprobarea Nomenclatorului ministerial, dacă o să citiți Legea nr. 100, el se publică în Monitorul Oficial, în primul rând. Și informația va fi publică.

În al doilea rând, noi vrem, nu vrem, dar trebuie să facem ajustările acestui alineat (2) de la articolul 400 din ce perspectivă? Și n-o să-mi dea să mint și fostul ministru al afacerilor interne, domnul președinte al Comisiei securitate națională. Eu încă o dată, am dat citire ce prevede astăzi acest alineat (2) din articolul 400, deci: agenții constatatori din rândul angajaților Inspectoratului Național de Patrulare și Inspectoratului Național de Investigații din cadrul IGP-lui. Aceste două inspectorate sunt două inspectorate distincte și ele nu fac parte din Inspectoratul General de Poliție, ele sunt distincte. De aceea și aici trebuie să umblăm să aducem în concordanță norma respectivă.

Dacă ați citit în nota informativă, și așa acei angajați din cadrul Ministerului Afacerilor Interne care sunt agenți constatatori se subordonează ministrului și acestor autorități publice, de fapt. Și în această ordine de idei, odată ce va fi aprobată această normă sau modificare la alineatul (2) articolul 400, ea nu va aduce atingere regulii generale care este stabilită în Codul contravențional...

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Domnule Litvinenco...

Domnul Vasile Bolea:

... și ideii propriu-zise.

Doamna Zinaida Greceanî:

Aveți a doua întrebare, domnule Litvinenco?

Da, vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Precizare la început. Nu știu dacă toate ordinele ministrului afacerilor interne sunt publicate în Monitorul Oficial, domnule Bolea.

A doua întrebare ține deja de a doua modificare despre care dumneavoastră n-ați menționat în alocuțiune, vorbim despre abrogarea textului „precum și cel de calculare a cheltuielilor aferente” la articolul 439.

Domnul Vasile Bolea:

Da, da.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Esența acestuia este că dacă el se votează noi nu vom avea o regulă, o procedură cine aprobă tarifele pentru: ridicarea, transportarea, depozitarea și restituirea mijloacelor de transport în procesul de constatare a contravențiilor, da.

Deci la moment avem Hotărârea Guvernului nr. 557/2018 care spune așa: „Cheltuielile pentru serviciile de ridicare, transportare a mijloacelor de transport și de depozitare la parcările speciale și la subdiviziunile Poliției, conform tarifelor aprobate de Guvern, se achită de către persoana în privința căreia a fost ridicat mijlocul de transport”.

Deci dacă noi omitem acest text, legea va avea un vid în sensul în care nu va fi prevăzut absolut nimic cine aprobă aceste tarife. Eu înțeleg că se dorește concesionarea, probabil, da...

Domnul Vasile Bolea:

Nu.

Domnul Sergiu Litvinenco:

... serviciului de parcare în cazul în care, de exemplu, Poliția a prins pe cineva băut și este nevoie de a ridica mijlocul de transport. Deci care este...

Domnul Vasile Bolea:

Domnule Litvinenco...

Domnul Sergiu Litvinenco:

Deci cum rămâne? Cine va aproba tarifele respective?

Domnul Vasile Bolea:

Și astăzi...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

... nu peste tot Poliția are acest serviciu, de parcări unde să staționeze automobilele persoanelor care au comis contravenție, în primul rând. Și nu este vorba de nici o concesionare. În concesiune poți să dai un serviciu care îți aparține. Prima.

A doua. Dumneavoastră ați fost... sau posibil n-ați fost prezent la ședința comisiei, unde au fost și reprezentanții Inspectoratului General de Poliție care au vorbit că ei vor veni cu unele amendamente la lectura a doua pentru această prevedere, la care ați făcut referire, din proiect.

De asemenea, sunt gata să examinăm pentru lectura a doua, să îmbunătățim anume punctul 2 din articolul I din acest proiect în așa mod ca să nu avem alte viduri legislative sau, bine, unele idei care nu sunt în concordanță cu situația la zi.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Precizare?

Da, vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Da, accept remarca, sper că vom discuta, dar important este...

Domnul Vasile Bolea:

Da, vom discuta la...

Domnul Sergiu Litvinenco:

... ca să nu excludem din lege faptul că Guvernul aprobă modalitatea de calculare a cheltuielilor aferente ridicării mijloacelor de transport. Dacă o excludem, să avem o claritate ce se întâmplă mai departe cu acest serviciu.

Domnul Vasile Bolea:

Sunt de acord cu dumneavoastră și la lectura a doua vom examina propunerile dumneavoastră.

Doamna Zinaida Greceanî:

Pentru lectura a doua.

Următoarea întrebare – doamna Maria Ciobanu.

Doamnă Ciobanu,

Vă rog.

Doamna Maria Ciobanu:

Domnule autor,

În nota informativă la pagina a doua dumneavoastră scrieți: „Prezentul proiect nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene”. Acesta e un motiv de mândrie, domnule autor?

Domnul Vasile Bolea:

Poftim? Încă o dată.

Doamna Maria Ciobanu:

În nota informativă, domnule autor Bolea...

Domnul Vasile Bolea:

Da.

Doamna Maria Ciobanu:

... la pagina a doua dumneavoastră scrieți: „Prezentul proiect nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene”. Vă întreb: acesta e motiv de mândrie?

Doamna Zinaida Greceanî:

Domnule Bolea,

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Doamnă deputat,

Acest proiect este elaborat în vederea armonizării legislației naționale și nu transpunerea în practică a vreunei directive a Uniunii Europene. Aceasta a fost și logica expunerii în nota informativă.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Mai aveți a doua întrebare?

Da, vă rog, doamnă Ciobanu.

Doamna Maria Ciobanu:

O doleanță, domnule Bolea.

Respectați, vă rog, terminologia domeniului justiției și nu operați cu sintagme „să nu umblăm la un articol”, „să umblăm la alt articol”, fiindcă nu vă face cinste și nu ne face cinste nimănui dintre noi atunci când nu respectăm terminologia domeniilor.

Doamna Zinaida Greceanî:

Mulțumesc.

Doamnă Ciobanu...

Domnul Vasile Bolea:

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanî:

Chiar și eu am ținut cont de observațiile dumneavoastră, dacă ați observat. Mai scap câteodată, dar am ținut cont.

Domnul Vasile Bolea:

Doamnă Ciobanu,

Vreau să vă aduc la cunoștință că eu în 2004, în 2005 și în anul 2000 am susținut deja examenul și am și diplomă care atestă lucrul dat și nu am de gând în fața dumneavoastră...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Bolea...

Domnule Bolea,

Nu mai aveți alte întrebări, prezentați, vă rog, raportul comisiei.

Domnul Vasile Bolea:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Se dă citire raportului asupra proiectului de Lege privind modificarea Codului contravențional, înregistrat sub nr. 56 din 14 februarie 2020.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege privind modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova și expune următoarele.

Proiectul de inițiativă este depus de un deputat în Parlament și are drept scop asigurarea aplicării uniforme a legislației contravenționale în raport cu organizarea și funcționarea structurilor Ministerului Afacerilor Interne.

Astfel, problemele de aplicabilitate a articolului 400 alineatul (1) din Codul contravențional apar pe segmentul în care normele menționate, care stabilesc expres contravențiile, care se constată și se examinează de către Poliție, nu corelează cu prevederile articolului 26 alineatul (2) din Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, atribuțiile de serviciu ale polițistului, specificate în actele normative departamentale și în fișa postului, aprobate în modul stabilit.

Totodată, se menționează că potrivit normelor punctului 3 din Hotărârea Guvernului nr. 547/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției, lista subdiviziunilor specializate ale Inspectoratului General al Poliției, efectivul-limită al acestora și al subdiviziunilor teritoriale se stabilesc de către ministrul afacerilor interne în limitele bugetului aprobat și ale efectivului-limită.

Din cele expuse, se consideră judicios ca prerogativa de stabilire a competențelor funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne de a examina cauze contravenționale și a aplica sancțiuni în limitele prevederilor articolului 400 alineatul (1) al Codului contravențional să aparțină ministrului afacerilor interne.

Argumentarea propusă constă în faptul că, potrivit articolului 385 alineatul (1) și 385 alineatul (2) al aceluiași Cod, agentul constatator este reprezentantul autorității publice care soluționează, în limitele competenței sale, cauza contravențională în modul prevăzut de legislație și este desemnat drept agent constatator, funcționarul din autoritățile indicate la articolul 400

până la 423¹⁰, împuternicit cu atribuții de constatare a contravenției și/sau de sancționare.

Urmare a dezbaterilor, comisia, cu votul majorității membrilor, propune plenului Parlamentului examinarea și adoptarea proiectului de Lege privind modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova, înregistrat sub nr. 56 din 14 februarie 2020 în prima lectură. Raport încheiat.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, mulțumesc.

Nu aveți întrebări. Vă rog să luați loc.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Fiți atenți, supun votului pentru a fi aprobat în prima lectură, conform raportului Comisiei, proiectul nr. 56 din 14 februarie 2020.

Cine este pentru, rog să votați, prima lectură.

Majoritatea voturilor.

Mulțumesc.

În prima lectură este aprobat.

Următorul proiect de pe ordinea de zi este proiectul nr. 266 din 15 noiembrie 2019.

Din partea autorilor – domnul Reniță.

Domnul Iurie Reniță:

Doamnă Președinte,

Mai întâi, vreau să vă mulțumesc pentru înțelegere, deoarece ieri figura pe agendă subiectul respectiv. Și faptul că a fost transferat pentru astăzi...

Și aș vrea să supun atenției dumneavoastră, stimați colegi, un proiect de Lege pentru modificarea Legii cu privire la fundații și a Legii privind partidele politice, scopul căruia constă în combaterea unui fenomen social, care se manifestă tot mai grav și mai pregnant, și reprezintă o amenințare majoră pentru fragila noastră democrație, având în același timp un impact foarte negativ asupra respectării drepturilor omului și a încălcării principiilor democratice.

Este vorba despre utilizarea și finanțarea ilicită și netransparentă a așa-numitelor fundații de caritate, cu scopul de a lustrui imaginea unor partide sau unor concurenți electorali pentru a obține avantaje la alegeri, fără a trece aceste cheltuieli pe seama partidelor politice.

Faptul că actele de caritate din bani de proveniență neclară sunt asociate direct cu numele politicienilor constituie o problemă majoră, mai ales ținând cont de particularitățile, dar și de realitățile noastre politice. Regretabil, dar de moment legislația actuală nu conține norme care ar face interzise expres activități de partizanat și agitație politică electorală a fundațiilor de caritate.

Și mai îngrijorător este faptul că în anturajul fundațiilor patronate de politicieni sau al companiilor care le finanțează sunt persoane vizate în diverse fraude financiare de anvergură, care au avut un impact extraordinar de negativ asupra pauperizării cetățenilor noștri.

Acest fapt generează firești semne de întrebare despre proveniența lor și eventual de creare a unui circuit care, prin marea corupție politică, alimentează campaniile politice electorale și care, la rândul lor, vor acoperi crimele financiare din trecut și din viitor.

Pentru a schimba situația și a preveni utilizarea metodelor ilicite în competiția democratică, excluzând utilizarea fundațiilor de caritate în finanțarea ilegală electorală, propunem următoarele intervenții absolut necesare pentru asanarea actualei situații în acest domeniu.

În primul rând, propunem eliminarea posibilității de a asocia numele politicienilor și a partidelor politice de fundațiile care le-ar aduce beneficii electorale. Pentru aceasta propunem modificarea Legii nr. 581 din 30.07.1999 cu privire la fundații prin completarea acesteia cu o prevedere conform căreia să fie refuzată înregistrarea numelui și simbolicii fundației, dacă aceasta conține numele persoanelor de demnitate publică, aflate în exercițiul funcțiunii, persoanelor exponente ale unui interes politic sau a persoanelor aflate în funcții de conducere/executive a partidelor politice sau a organizațiilor social-politice.

O a doua intervenție în aceeași lege vizează completarea articolului 22 cu o nouă prevedere, care să stabilească expres limitele pentru implicarea fundațiilor în activitățile de partizanat electoral.

Astfel, la compartimentul obligațiilor fundației recomandăm să fie suplinit cu un punct, unde să fie prevăzut ca acestea să nu desfășoare acțiuni/manifestări ce exprimă preferințele politice sau favorizează vreun concurent electoral, partid politic sau a vreunei organizații social-politice de către fondatori, personal și/sau beneficiarii fundației, precum și activități ce promovează și susțin direct sau indirect concurenții electorali, candidați la alegeri, a persoanelor de demnitate publică, aflate în funcțiune, persoanelor exponente ale unui interes politic sau a persoanelor aflate în funcții de conducere/executive a partidelor politice sau organizațiilor social-politice.

Totodată, pentru a combate fenomenul negativ, când unii politicieni sau persoane cu funcții de demnitate publică, aflați în exercițiul funcției, dețin de facto diferite fundații de caritate, pe care le folosesc în scopuri pur

electorale. Dar de iure aceste fundații sunt trecute în acte pe numele unor rude apropiate.

Propunem în acest context completarea articolului 25 din Legea cu privire la fundații, care reglementează cine poate și cine nu poate fi membru în organele de conducere ale fundației, cu un alineat nou care să prevadă că, citez:

„Membri ai consiliului fundației și ai altor organe ale acesteia nu pot fi persoane de demnitate publică, aflate în exercițiul funcției, persoane exponente ale vreunui interes politic sau persoane aflate în funcții de conducere/executive a partidelor politice sau a organizațiilor social-politice, precum și soția/soțul acestora și persoanele aflate în legătură de rudenie cu aceștia (părinți, frați, surori, fii, fiice; părinții, frații, surorile soției/soțului)”.

La elaborarea acestui proiect de lege s-a ținut cont de practica mai multor țări în ceea ce privește reglementarea activității fundațiilor de caritate, implicit a participării acestora în activități de susținere directă sau indirectă a unor concurenți electorali și a implicării persoanelor de demnitate publică și a politicienilor în funcție de administrare și de conducere a fundațiilor pe perioada exercitării mandatului respectiv.

Astfel, remarcăm faptul că în legislația țărilor, precum: Lituania, Ucraina, Slovenia, Rusia, Ungaria, Azerbaidjan, Slovacia, Japonia, Cehia și multe altele, este stabilit expres în lege norma prohibitivă potrivit căreia fundațiilor le este interzis sub sancțiunea lichidării acestora să desfășoare careva activități cu caracter politic și electoral.

În Polonia, Germania, Serbia, România, legislațiile acestor țări au un caracter mai permisiv și permit unele... doar unele activități cu caracter electoral, cu condiția să declare acest lucru în conformitate cu legislația aferentă conflictului de interese.

Mai mult decât atât, în legislația Lituaniei, Letoniei, Estoniei, Japoniei, dar și a Rusiei, și altor țări, este stabilit că persoanelor oficiale de stat și politicienilor, lista cărora este reglementată prin legi speciale, le este interzis, în calitate de persoane fizice, să fie fondatori ai asociațiilor necomerciale și/sau ai fundațiilor care gestionează fonduri de caritate.

Menționez că urmare a examinării avizelor recepționate de la comisiile permanente ale Parlamentului, Centrului Național Anticorupție, de la Guvern, de la Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, a raportului Comisiei juridice, numiri și imunități, dar și urmare a discuțiilor pe care le-am avut cu mai mulți colegi deputați, am ajuns la concluzia că acest proiect poate și trebuie să fie îmbunătățit prin prisma propunerilor formulate în avizele menționate, dar și a eventualelor amendamente care vor fi propuse pentru lectura a doua.

Sunt suficient de deschis și receptiv de a analiza fiecare propunere care poate aduce plusvaloare acestui proiect de lege atât de necesar pentru asanarea vieții noastre politice.

Urmare a celor menționate mai sus, aș dori să fac mai multe precizări pentru a nu lăsa loc de interpretări greșite vizavi de scopul real al acestui proiect de lege.

Unu. În primul rând, acest proiect de lege nu urmărește scopul de a interzice colaborarea dintre fundații și partidele politice, întrucât noi cunoaștem foarte bine că, la momentul actual, există fundații în Republica Moldova care desfășoară multiple și necesare activități în colaborare cu partidele politice, cum ar fi promovarea alegerilor libere și corecte, prin efectuarea diverselor studii, mese rotunde, școli de vară și altele realizate inclusiv de către organizații internaționale cu statut de fundații înregistrate în Republica Moldova, cum ar fi: „National Democratic Institute”, „International Republican Institute”, „Konrad Adenauer”, „Soros-Moldova” și multe altele.

Totodată, acest proiect nu va afecta sub nicio o formă fundațiile existente de partid care își desfășoară activitățile, fără a fi implicate în varii campanii electorale.

Scopul principal al acestui proiect constă în reglementarea activității fundațiilor de caritate care au obiective statutare de a desfășura activități de binefacere, dar, în realitate, sunt utilizate ca instrumente politice pentru coruperea alegătorilor, promovarea imaginii unor persoane exponente ale unui interes politic sau ale unor partide, denaturând, într-un final, un întreg sistem electoral existent.

Doi. Vizavi de pretinsa încălcare a dreptului la asociere, prin promovarea acestui proiect, menționez că această teorie sau pledoarie nu poate fi susținută și acceptată, întrucât însăși Curtea Constituțională, în Hotărârea privind controlul constituționalității unor prevederi din articolul 112 (2) din Codul electoral, a statuat că dreptul la asociere nu este un drept absolut, ci poate fi restrâns în condițiile legii.

În același timp, tot Curtea Constituțională, în avizul nr. 1 din 24.01.2017 asupra inițiativei de revizuire a articolului 42 din Constituția Republicii Moldova „Dreptul la asociere” a statuat că, citez: „Statele au un drept de control asupra conformității scopului și activității unei asociații cu regulile stabilite prin legislația națională, dar ele trebuie să-l utilizeze în așa fel, încât să corespundă obligațiilor asumate prin Convenția Europeană a Drepturilor Omului”.

Limitele libertății de asociere sunt prevăzute în articolul 11 din Convenție, și anume că, citez: „Exercitarea libertății de asociere nu poate face obiectul altor restrângeri decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția

sănătății, a moralei ori a drepturilor și a libertății altora”. Or, reiterez că scopul acestui proiect de lege este de a contracara practicile de utilizare a fundațiilor de caritate pentru denaturarea și compromiterea procesului electoral.

Trei. În ceea ce privește categoria de persoane exponente ale unui interes politic, menționez că în Hotărârea nr. 10 din 16.04.2010 pentru revizuirea Hotărârii Curții Constituționale nr. 16 din 28.05.1998 cu privire la interpretarea articolului 20 din Constituția Republicii Moldova, în redacția Hotărârii nr. 39 din 09.07.2001, Curtea a statuat că persoane oficiale exponente ale unui interes politic deosebit se includ persoanele ce dețin funcții politice în cadrul instituțiilor politice care sunt eminentamente persoane politice și care în exercitarea atribuțiilor trebuie să manifeste loialitate și consecvență pentru realizarea scopurilor politice. Astfel, Prim-ministrul, miniștrii, alte funcții și persoane trebuie să dea dovadă de consecvență, loialitate și atașament politic față de programul de guvernare pentru îndeplinirea căruia au fost investiți în funcții de conducere în structurile organizatorice ale Parlamentului.

Totodată, Curtea a emis și o adresă la Hotărârea nr. 29 din 21.12.2010 în care a menționat necesitatea pentru Legislativ de a opera, prin lege, o distincție clară între persoanele oficiale de stat exponente ale unui interes politic deosebit și persoanele oficiale de stat exponente ale unui interes public deosebit, pentru a se exclude interpretarea eronată a legii și încălcarea articolului 20 din Constituție, modificare care, până în prezent, spre regretul nostru, nu a fost operată, dar care poate fi realizată, într-un final, prin votarea acestui proiect de lege, inclusiv prin indicarea clară a categoriilor de persoane exponente ale unor interese politice. Este de datoria Parlamentului nostru să facă acest lucru.

Patru. Referitor la organul responsabil care urmează să exercite funcția de control al respectării cadrului legal cu privire la activitatea fundațiilor, acesta urmează să fie Ministerul Justiției, așa cum rezultă din prevederile articolelor 22, 32 și 35 din Legea cu privire la fundații în redacția actuală.

După cum cunoaștem, prin Legea nr. 31 din 16.03.2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, activitatea de înregistrare și evidență a organizațiilor necomerciale implicit fundațiile a fost delegată către Agenția Servicii Publice, însă activitatea de control și obligația de sesizare a instanței judecătorești pentru lichidarea forțată a fundației, în caz de nerespectare a dispozițiilor Legii cu privire la fundații, a rămas de competența Ministerului Justiției, iar argumentele Ministerului Justiției, în calitate de autor al legii menționate, au fost că atribuțiile de control nu se încadrează în misiunea Agenției Servicii Publice, deoarece depășește limitele competenței acesteia.

Stimați colegi,

Republica Moldova este deja într-un an electoral. Iar pentru asigurarea unor alegeri libere și corecte, este necesar să actualizăm și să perfectăm cadrul legal ce ne va permite eliminarea practicilor ilegale de utilizare a banilor murdari în politică atât din surse interne, cât și externe prin intermediul diverselor fundații de caritate.

În încheiere, îmi exprim speranța, dar și sincera dorință ca acest proiect de lege să fie susținut de Legislativul nostru. Indiferent de opțiunile noastre politice sau partinice, să ne aliniem de o manieră concretă și efectivă la standardele europene și internaționale, astfel ca fundațiile de caritate de model clasic și neimplicat electoral să-și continue fără careva impedimente activitatea în Republica Moldova, atâta timp cât statul nostru nu este în stare încă să acopere toate necesitățile sociale și de viață pentru cetățenii noștri.

De vreme ce ne declarăm că suntem europeni și dorim o integrare europeană concretă și efectivă, e necesar să acționăm în spirit și acțiune după modelele și standardele europene ce vizează activitatea fundațiilor de caritate.

Vă mulțumesc mult și sunt pregătit pentru întrebările dumneavoastră.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Vă rog pe toți, când prezentați un subiect, încercați să prezentați mai succint. Nu se referă doar la dumneavoastră.

Prima întrebare – domnul Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Dumneavoastră ați avut așa o prezentare, ați încercat să anticipați răspunsurile la unele întrebări, probabil, inspirându-vă din acele întrebări care v-au fost adresate în cadrul dezbaterilor acestui proiect în comisie. Dar, totuși, nu este clar scopul proiectului. De ce?

Dumneavoastră vorbiți că vreți să reglementați activitatea fundațiilor de binefacere, în același timp făcând modificări la Legea cu privire la fundații.

Fundațiile pot să fie de diferit scop, inclusiv ceea ce ați remarcat dumneavoastră, există în lume, nu știu dacă sunt și în Republica Moldova, dar probabil că poate să se deschidă între timp, să apară fundații care au ca și scop promovarea unor idei politice.

Și aici dumneavoastră veniți cu niște prohibiții, de exemplu, la denumirea fundațiilor să fie interzis să se conțină: numele, prenumele

persoanelor de demnitate publică, aflate în exercițiul funcției, a persoanelor exponente ale unui interes politic.

Dumneavoastră ați vorbit despre unele modele, bunăoară, iată în Germania sunt diferite fundații: „Friedrich Ebert”, „Konrad Adenauer”, „Helmut Schulz”, „Helmut Kohl”, nu știu, alți politicieni...

Doamna Zinaida Greceanî:

Vă rog să țineți cont de timp.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Eu mai am 15 secunde.

Și aici spuneți vă rog, care a fost raționamentul să faceți aceste... să propuneți aceste modificări, prohibiții în numele... sau conținutul denumirii...

Doamna Zinaida Greceanî:

Vă rog, răspunsul.

Domnul Iurie Reniță:

Da. Mulțumesc.

Domnule deputat,

În primul rând, eu m-am referit categoric doar la fundațiile de binefacere și rog toți colegii să realizeze că nu e vorba de fundațiile de partid, care fac o activitate necesară și foarte utilă pentru noi, pentru democratizarea Republicii Moldova, pentru democratizarea vieții politice din Republica Moldova.

M-ați întrebat care a fost motivul? E foarte simplu, domnule Bolea.

Realitățile politice din Republica Moldova.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Domnule Bolea,

Aveți o precizare sau a doua întrebare?

Domnule Bolea,

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Ca și precizare.

Domnule autor,

Dumneavoastră când introduceți o prohibiție în normă, ea trebuie să fie una de așa natură ca să nu fie ambiguități.

Persoane de demnitate publică, noi avem o lege întreagă unde sunt expuse funcțiile persoanelor cu demnitate publică, unde ar putea să fie... Iată ieri, noi am aprobat sau am numit în funcție un director al ANRE, care poate să deschidă o fundație de binefacere cu un scop nobil de ajutorare a persoanelor care, nu știu, suferă de unele maladii grave; sau un judecător la Curte; sau eu nu știu... un membru al Curții de Conturi; a... nu știu, altor funcții care le dețin și noi aici instituim prohibiție și pentru aceste persoane? Eu de ce v-am întrebat, dumneavoastră aveți...

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Vă rog.

Răspunsul, vă rog.

Domnul Iurie Reniță:

Da. Mulțumesc mult.

Domnule deputat,

Eu am făcut o remarcă după mine importantă în raportul meu și am menționat că sunt suficient de receptiv și de deschis ca pentru lectura a doua să luăm în considerare propunerile dumneavoastră, le examinăm și vedem. Cele care vor fi judicioase și corecte vor fi luate în considerare. Sunt absolut deschis și receptiv pentru orice propunere pentru lectura a doua.

Doamna Zinaida Greceanî:

Domnule Bolea...

Domnul Iurie Reniță:

Vizavi de...

Doamnă Președinte,

Doar o secundă.

Vizavi de lista persoanelor, să știți că am... nu întâmplător am prezentat decizia Curții Constituționale, ce categorii de persoane cad sub incidența aceasta.

Dar vă zic încă o dată, sunt dispus foarte mult de a accepta și examina orice propunere care va veni de la dumneavoastră.

Doamna Zinaida Greceanî:

Mulțumesc.

Domnule Bolea,

A doua întrebare?

Domnul Vasile Bolea:

Și a doua întrebare. Cu privire iarăși la prohibiția ca și membri ai consiliilor fundațiilor, să fie... eu citesc: părinți, frați, surori, fii, fiice; părinți,

frați, surori, fii, soți, fiice și așa mai departe a persoanelor care iarăși sunt persoane cu funcții de demnitate publică.

Reieșind din faptul că dreptul la libera asociere este consfințită în Constituție... Da, eu sunt de acord că nu este un drept absolut, dar în cazul respectiv noi limităm substanțial acest drept. Și, apropo, acest drept de asemenea este consfințit în Declarația europeană privind respectarea drepturilor omului... în Convenție, cer scuze. Care a fost raționamentul de a limita dreptul de asociere a persoanelor prin acest proiect?

Domnul Iurie Reniță:

Domnule deputat,

Iarăși, am făcut referire la întrebarea dumneavoastră când am prezentat-o în raportul meu. Insistența dumneavoastră de a reveni la prohibiții, am spus că este, și o decizie și o explicație ce înseamnă drepturile absolute, inclusiv prin prisma normelor, standardelor, dar și a exigențelor convențiilor europene și internaționale, care categoric admit în anume situații, în anume circumstanțe și Republica Moldova, domnule deputat Bolea, este exemplul cel mai concludent, în care din păcate se manifestă asemenea derogări când vorbim și ne referim la fundațiile de caritate.

Doamna Zinaida Greceanî:

O precizare?

Da, vă rog și o precizare.

Domnul Vasile Bolea:

Ca și precizare.

Stimate coleg,

Pot fi făcute unele restricții ale dreptului de asociere sau ale dreptului de a manifesta, doar în cazul în care persoanele care se asociază sau dreptul acesta la libera exprimare, doar dacă el contravine ordinii publice și sunt probleme legate de securitatea statului. Or, după părerea mea, în cazul unor fundații de binefacere, care ar putea fi acele amenințări la securitatea statului, în sensul real al cuvântului, dar nu ceva imaginar?

Vă mulțumesc.

Domnul Iurie Reniță:

Da. Nu... dar pot să vă spun...

E vorba de coruperea și compromiterea alegerilor electorale... alegerilor, care este evident o amenințare pentru securitatea statului, domnule deputat.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – doamna Ciobanu Maria.

Doamna Maria Ciobanu:

Domnule autor,

Vă felicit. Este un proiect bine fundamentat și imperios necesar pentru realitățile noastre politice. Sub umbrela fundațiilor de caritate ale unor lideri de partide și ale rudelor au fost și mai sunt corupți detașamente întregi de profesori, medici, funcționari publici etc. Plicurile credeam că s-au terminat odată cu fuga unui lider de partid, dar le-a preluat alt lider, exemplul recent de la Hâncești.

Și acum concret la proiectul dumneavoastră, articolul 37 alineatul (2): „Organizațiile necomerciale care nu sunt fundații, dar conțin în denumire cuvântul „fundație”, în termen de trei luni, vor exclude acest cuvânt din conținutul denumirii. În cazul în care dispozițiile prezentului alineat nu se respectă, denumirea va fi modificată de către instanța judecătorească, la cererea Ministerului Justiției.”

Detaliați, vă rog, acest alineat.

Domnul Iurie Reniță:

Da. Mulțumesc, doamnă Ciobanu.

Să știți că urmare a discuțiilor pe care le-am avut cu mai mulți colegi, evident și urmare a avizului de la comisia de profil, Comisia juridică, am decis că articolul 5, unde este vizat la ceea ce ați făcut dumneavoastră, va trebui de modificat și de ajustat într-o altă redacție și o altă formulă în care va fi mult mai accesibilă, iar structurile statului, guvernamentale să aibă suficient timp și perioadă pentru a ajusta toate aceste modificări.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă Ciobanu?

Nu mai aveți.

Următoarea întrebare – domnul Perciun Dan.

Domnul Dan Perciun:

Domnule Reniță,

Felicitări cu acest proiect de lege. În primul rând, e un proiect foarte necesar. În al doilea rând, am vrut să vă întreb, pentru că regret că nu este domnul Bolea, cred că era important să facem această distincție, dumnealui a invocat faptul că există și în alte țări practica ca numele anumitor persoane politice să fie în denumirea fundațiilor.

Nu cumva în cazul altor țări, domnule Reniță, aceste persoane sunt decedate și, de regulă, fundațiile sunt create după trecerea acestora în neființă? Dacă vorbim despre, de exemplu, „Konrad Adenauer” sau

„Friedrich Ebert”, pentru a comemora aportul politic pe care îl au în viața unei societăți.

Iar când ne referim la exemple din Republica Moldova, de regulă, ele sunt instrumente de promovare politică a persoanelor în viață care desfășoară o activitate politică curentă. Nu-i oare asta distincția? (*Rumoare în sală.*)

Vlad Plahotniuc. Fundația lui Vlad Plahotniuc n-a fost un instrument de promovare politică? (*Rumoare în sală.*) Fundația „Edelweiss” – Vlad Plahotniuc a fost pe toate banerele posibile și imposibile, anume asta și scrie. (*Rumoare în sală.*) Șor nu-i tot acolo? Nu este un instrument de promovare politică? (*Rumoare în sală.*) Și Vlad Plahotniuc. (*Rumoare în sală.*)

Voce din sală:

Renato Usatîi. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Iurie Reniță:

Să înțeleg că mi-a fost adresată mie o întrebare? Eu n-am auzit-o.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog să...

Domnule Perciun,

Întrebarea formulați-o, vă rog.

Mai aveți timp.

Domnul Dan Perciun:

Domnule Reniță,

Este corect să spunem că pot fi utilizate numele persoanelor, așa cum se întâmplă și în alte țări europene, în cazul în care acele persoane au decedat, nu mai desfășoară activitate politică și nu beneficiază de pe urma activității fundației, nu au anumite dividende politice?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, răspunsul.

Domnul Iurie Reniță:

Bine. Mulțumesc.

Eu m-am referit... și în scopul proiectului de lege m-am referit la persoanele, indiferent ce funcție dețin, doar pe perioada aflării în exercițiul funcțiunii. Ulterior, dacă nu dețin o funcție publică, de demnitate publică, poate să-și deschidă 50 de fundații. Nu există restricții.

Persoanele care n-au calitatea de demnitate publică și funcționari publici n-au nimic în comun cu legea, nu-i afectează. Ne referim la o realitate foarte clară din Republica Moldova pe care cu toții o cunoaștem și a nu recunoaște realitatea cred că doar aducem prejudicii, în general, și imaginii

Republicii Moldova, dar și viitoarelor procese electorale. Și e din experiența noastră reală, nu una imaginată sau una inventată.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Vremea.

Sau aveți a doua întrebare?

A doua întrebare, vă rog, domnule Perciun.

Domnul Dan Perciun:

A doua întrebare ține de prevederea care o să interzică rudelor persoanelor cu demnitate publică să dețină funcții în consiliile de administrație a anumitor fundații. Dacă această modificare care, din nou, cred că este foarte binevenită, avem o practică vicioasă aici, în Republica Moldova, la acest capitol, când inclusiv fundația colegilor din dreapta mea este utilizată pentru a obține dividende politice evidente și e o formă de corupere pasivă a alegătorilor.

Dacă, ca urmare a adoptării acestei legi, doamna Galina Dodon n-o să mai poată să fie în vizorul publicului atât de activă ca membru... nu știu e membru în consiliul de administrație al Fundației „Soluția” sau e parte?

Domnul Iurie Reniță:

Domnule deputat,

Eu nu am raportat legea mea la persoane concrete, este una care trebuie să fie respectată de către toate persoanele. N-am raportat la persoane concrete. Iată care este abordarea.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Vremea Igor.

Domnul Igor Vremea:

Mulțumesc.

Stimate domnule autor,

Dumneavoastră singur acum ați spus că legea trebuie să fie generală și de aplicabilitate nelimitată dacă ne referim la cercul de persoane și relațiile pe care le reglementează. De aceea întrebarea mea este: de ce dumneavoastră vă limitați doar la fundație, dacă aveți așa un scop nobil? Fiindcă organizații necomerciale avem mai multe, inclusiv asociații obștești. De ce acolo nu avem așa interdicție sau la alt tip, dar numai la fundații vă referiți?

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, vă rog, răspuns.

Domnul Iurie Reniță:

Domnule deputat Vreamea,

Dacă aveți o propunere, eu m-am limitat la o realitate cea mai vizibilă care a fost în Republica Moldova, nu exclud că sunt și alte asociații, organizații de altă natură. De aceea orice sugestie și propunere de la dumneavoastră, de la deputați, va fi examinată și vă asigur că va fi și acceptată, ca să stopăm acest declin și această problemă care ziceam că este una reală, nu una imaginară.

Mulțumesc.

Aveți o propunere? Cu mult drag o aștept pentru lectura a doua.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Vreamea,

Aveți o precizare sau a doua întrebare?

O precizare.

Vă rog.

Domnul Igor Vreamea:

Mai întâi o precizare. Deci iată ceea ce mi-ați răspuns dumneavoastră mă duce la ideea că, într-adevăr, legea este orientată concret asupra unui, doi, trei... eu știu, pe care dumneavoastră... persoane intuiți că ar cădea sub incidența acestei legi.

De ce spun aceasta? Fiindcă noi avem... pe lângă faptul că domnul Bolea a enunțat că avem legea care reglementează statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică și, în general, legea care reglementează statutul funcționarilor publici, unde este stipulat expres că ei depun și noi cu dumneavoastră toți împreună suntem obligați anual să depunem declarația pe avere și interese. Fiecare depune, dacă are o afinitate cu careva persoană de rudenie sau de altă natură este obligat să indice care este, cu fundația respectivă am, cu altă persoană juridică sau...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, răspunsul.

Domnul Iurie Reniță:

Nu, da...

Doamna Zinaida Greceanîi:

O precizare. A doua întrebare, vă rog, domnule Vreamea.

Domnul Igor Vreamea:

A doua întrebare. Dacă vorbim tot de fundații, spuneți-mi, vă rog, ce facem noi cu fundațiile și cu persoanele care și-au creat o asemenea entitate atunci când nu aveau statut sau nu ocupau o funcție de demnitate publică și

a obținut un nume fundația respectivă? Dumneavoastră ați spus că pe perioada aceasta el trebuie să-și schimbe. Vă închipuiți cam cum din... nu știu, fundația X devine Y și iarăși peste jumătate de an, când nu mai ocupă funcția, iarăși o...

Fiindcă de ce spun aceasta? Sau de ce întreb aceasta? Fiindcă ele aplică pentru obținerea statutului de utilitate publică, așa-i?

Domnul Iurie Reniță:

Așa-i.

Domnul Igor Vreamea:

Și statutul acesta... când se adresează organelor statale pentru a obține, spune: de unde te-ai luat aici, că tu numai ce te-ai schimbat? Iar fundația aceasta este pusă pe poziție inegală cu cealaltă. Că s-a schimbat fondatorii, că voi n-ați făcut încă activitate ș.a.m.d. Iarăși noi fundației respective, într-un fel sau altul, îi amânăm acordarea acestui statut de utilitate publică.

Domnul Iurie Reniță:

Da. Mulțumesc.

Mi se pare întrebarea foarte pertinentă, domnule Vreamea. Cred că am putea să prevedem pentru lectura a doua și o clauză care să clarifice această condiție și această situație, eventual cu o perioadă anume, doar pe perioada exercitării funcției respective. Mi se pare că ar fi binevenită clarificarea respectivă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnule Vreamea,

Aveți o precizare?

Da, vă rog, o precizare.

Domnul Igor Vreamea:

O mică precizare. Din ceea ce am spus eu și văd ca esență, noi nu vorbim acum că pentru lectura a doua. Dar noi ar trebui deja să schimbăm conceptul acestei legi, fiindcă mult urmează să fie schimbat. Cu atât mai mult că eu nu m-am referit la alte chestiuni care în lege deja sunt și sunt introduse în proiectul acesta. Și când o să vă uitați pentru lectura a doua, n-o să aveți ce promova, din ceea ce s-a pornit inițial.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnul Iurie Reniță:

Domnule Vremea,

Au venit foarte multe sugestii de la comisiile de specialitate, ziceam de la Direcția generală juridică, pe care v-am zis, am să le iau în considerare în lectura a doua.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Litvinenco.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc.

Este un proiect foarte și foarte bun, domnule Reniță.

Și, colegi, haideți să nu ne ascundem „după deget”. Proiectul acesta este un pas înainte în vederea creării condițiilor pentru niște alegeri libere și corecte. Nu este suficient, dar este un pas înainte.

Doi, acest proiect are ca scop ajustarea legislației naționale la legislația altor state. Nu există nici într-un alt stat normal fundații de caritate ale politicianilor, care de facto corup alegătorii indirect, dar de facto corup alegătorii. Legat de acele propuneri care au fost și temeri, eu cred că există soluții.

În soluție să fie scris expres: „Persoanele cu funcții de demnitate publică care dețin funcții electivă.” Pentru că vorbim totuși de culegerea de voturi, da? Acești politicieni și persoanele afiliate acestora, care conduc aceste afaceri, merg și le utilizează pentru a obține voturi la următoarele scrutine. Probabil, în sensul acesta, voi face un amendament pentru lectura a doua.

Mulțumesc.

Domnul Iurie Reniță:

Mulțumesc.

Îl examinăm cu multă plăcere.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea întrebare. Nu mai aveți altele?

Domnul Novac.

Domnul Grigore Novac:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule raportor,

Eu bănuiesc și dumneavoastră ați citit raportul Centrului Național Anticorupție vizavi de acest proiect. Și este unul destul de mărișor, dar eu

nu-i voi da citire tot din lipsă de timp. Voi ajunge la concluziile expertizei CNA.

Și-i dau citire exact cum scrie: „În normele proiectului supus expertizei anticorupție au fost identificați următorii factori de corupție: unu, introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect; formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; cerințe excesive pentru realizarea drepturilor; norme irealizabile.”

Deci prin urmare, acele formulări pe care le-ați făcut dumneavoastră în sinteză pun cumva în dificultate. Ele sunt enumerate mai sus însăși în această expertiză pe care dumneavoastră, probabil, o aveți la mână.

Domnul Iurie Reniță:

Desigur.

Domnul Grigore Novac:

De ce nu le-ați exclus?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, răspunsul.

Domnul Iurie Reniță:

Domnule Novac,

A venit... când am prezentat proiectul inițial, evident că a fost versiunea inițială. Am zis foarte clar că vor fi luate în considerare nu numai sugestiile și recomandările CNA, precum și ale altor comisii de specialitate din Parlament, ale Direcției generale juridice, ele vor fi luate în considerare pentru lectura a doua.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnule Novac,

Aveți a doua întrebare?

Vă rog.

Domnul Grigore Novac:

O mică precizare, pentru că noi acum trebuie... dumneavoastră ați ieșit la tribună și ne convingeți că trebuie să votăm în lectura întâi, da? Dar în redacția pe care o propuneți este cam dificil. Deci noi din start trebuie să votăm un proiect care... Spuneți, măcar care din ele aveți de gând să le excludeți, dacă sunteți receptiv la acest subiect? Ori n-ați citit raportul CNA, expertiza?

Domnul Iurie Reniță:

Ba da, ba da.

Domnul Grigore Novac:

Pe care aveți de gând să le excludeți și pe care nu?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnul Iurie Reniță:

Bine, aceasta ar necesita o discuție mai aplicată în cadrul comisiei. Dacă considerați că acum este locul adecvat ca să ne aprofundăm pe cele vreo 10 avize, cred că vă invit la examinarea sugestiilor și propunerilor pentru lectura a doua cu mult drag. Și aș aprecia să aveți și dumneavoastră o propunere, un amendament concret, îl examinăm cu mult drag.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Nu mai aveți. Ori aveți a doua întrebare? Nu aveți.

Următoarea întrebare – doamna Tauber.

Doamna Marina Tauber:

Vă mulțumesc foarte mult, stimată doamnă Președinte.

Eu nu am întrebare. Eu am un mic comentariu la ceea ce au spus colegii noștri de la Blocul ACUM. Pentru evitarea speculațiilor și pentru buna informare a cetățenilor din Republica Moldova, ceea ce ține de fundația care poartă numele Șor, este Fundația „Miron Șor”. Și este fundația în numele și în memoria tatălui lui Ilan Șor.

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnul Iurie Reniță:

Conform proiectului, nu cad sub incidența respectivelor restricții.

(Rumoare în sală.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Tauber,

Mai aveți o precizare?

Vă rog.

Doamna Marina Tauber:

Domnule deputat Reniță,

Eu, ca atare, nu am comentat în astfel de modalitate...

Domnul Iurie Reniță:

OK.

Doamna Marina Tauber:

... inițiativa legislativă a dumneavoastră. Pur și simplu, am vrut să fac un comentariu ca toată lumea să cunoască și să evităm anumite speculații la tema aceasta.

Domnul Iurie Reniță:

Mulțumesc.

Doamna Marina Tauber:

Ceea ce ține de Codul electoral ori multe alte momente care au fost menționate din partea mai multor colegi.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnule Reniță,

Nu mai aveți întrebări?

Vă rog să luați loc.

Domnul Iurie Reniță:

Mulțumesc mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Comisia juridică, numiri și imunități, domnul Bolea,

Vă rog, raportul comisiei.

Domnul Vasile Bolea:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Se dea citire raportului la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative, înregistrat sub nr. 266 din 15 noiembrie 2019.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege nr. 266 din 15 noiembrie 2019 pentru modificarea unor acte normative, inițiativă legislativă a unor deputați în Parlament și comunică următoarele.

Proiectul de lege are drept scop reducerea riscurilor de utilizare a fundațiilor în scopuri politice și electorale prin: refuzul înregistrării simbolice a fundației, dacă aceasta conține numele persoanelor de demnitate publică, aflate în exercițiul funcțiunii a persoanelor exponente ale unui interes politic sau a celor aflate în funcții de conducere/executive a partidelor politice sau a organizațiilor social-politice; interzicerea desfășurării acțiunilor ce exprimă preferințe politice sau favorizează un concurent electoral, partid politic de către fondatorii, personalul și/sau beneficiarii fundației; interzicerea de a fi membri ai consiliului fundației a persoanelor

de demnitate publică, exponente ale unui interes politic sau a celor aflate în funcții de conducere sau executive a partidelor politice sau a organizațiilor social-politice și a persoanelor aflate în legătură de rudenie cu acestea.

În cadrul examinării proiectului de lege, membrii comisiei au menționat că prevederile proiectului de Lege prezintă riscuri care pot atenta la dreptul de asociere. De asemenea, proiectul nu conține reglementări cu privire la autoritatea care va monitoriza și va constata încălcarea normelor propuse în vederea asigurării realizării scopului propus de proiect.

Cu referire la reglementările din punctul 5, care conțin norme finale și tranzitorii, urmează ca acestea să fie revizuite, cu expunerea într-un articol separat, astfel încât termenele-limită să înceapă să curgă din momentul intrării în vigoare a legii de modificare și nu a legii de bază, care a fost adoptată la 30 iulie 1999.

Urmare a dezbaterilor, Comisia juridică nu a luat o decizie în conformitate cu articolul 12 din Legea pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului, oportunitatea examinării și adoptării proiectului de Lege nr. 226 din 15 noiembrie 2019 fiind lăsată la latitudinea plenului Parlamentului.

Raport încheiat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Domnule președinte,

Mulțumesc.

Aveți o întrebare.

Domnul Vremea Igor.

Domnule Vremea,

Aveți întrebare?

Domnul Igor Vremea:

Da. Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Igor Vremea:

Domnule președinte,

Fiindcă n-am avut posibilitatea mai mult de două întrebări să pun autorului, prin intermediul acestei posibilități, vreau să facem o concretizare. La articolul 25 din Legea cu privire la fundații găsim alineatul (3) care spune că cel puțin jumătate din membrii sau membrii consiliului fundației trebuie să fie cetățeni ai Republicii Moldova, adică se admite că jumătate din ei pot fi cetățeni străini. Astfel, noi punem interdicția de a fi membri cetățenii noștri care ocupă anumite funcții, chipurile, care sunt persoane cu autoritate

sau mai văzuți, mai cunoscuți în societate, dar permitem, voalat, unor persoane de prim rang mondial, care sunt cunoscuți în societatea noastră, pentru a-i folosi întru promovarea altor fundații. Nu este o discrepanță în această ordine de idei?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, răspunsul.

Domnul Vasile Bolea:

Stimate coleg,

Sunt discrepanțe. Noi am avut discuții în cadrul Comisiei juridice, numiri și imunități, ele au fost de lungă durată, așa să spunem, au existat diferite întrebări, inclusiv expunerea colegilor vizavi de unele riscuri în ceea ce ține de adoptarea acestui proiect. Deci aceste riscuri au fost expuse, inclusiv în raportul Comisiei juridice, ceea ce ține de riscurile privind încălcarea dreptului la libera asociere a cetățenilor noștri. Astfel, prin adoptarea acestui proiect, s-ar putea să limităm acest drept constituțional pe care-l au cetățenii noștri. De asemenea, sunt și alte riscuri, inclusiv expuse în raportul de expertiză anticorupție. În cadrul Comisiei juridice... nu a fost luată o decizie fermă pe acest proiect. De aceea rămâne la latitudinea Parlamentului.

Dar ca și... bine, idee, ca și concept, sunt mai multe întrebări, mai multe probleme care nu știu cum s-ar putea ele să fie remediate la lectura a doua. Până la urmă, în lectura a doua, noi putem să facem amendamente în așa sens, ca să nu denaturăm însuși conceptul proiectului care este propus.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnule Vreamea,

Mai aveți a doua întrebare sau o precizare?

Domnule Vreamea,

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Și în această perspectivă... eu îmi cer scuze, într-adevăr, dacă să coroborăm cu acest articol 25 din Legea cu privire la fundații, într-o oarecare măsură, noi am defavoriza cetățenii Republicii Moldova în coraport cu alți cetățeni sau apatrizi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Vreamea,

Vă rog.

A doua întrebare sau o precizare?

Domnul Igor Vrenea:

Da, eu, ca o precizare, vreau să zic, într-adevăr, mie mi se pare, cel puțin în concepția mea, prin încercarea de a rezolva o întrebare sau de a soluționa un aspect dintr-o singură întrebare, noi riscăm să generăm mult mai grave alte întrebări. Și vă aduc aminte, în legislatura trecută, mult s-a discutat referitor la reclama care apare pe bannere, persoane politice sau politicieni străini, și noi am interzis. Și iată noi, prin aceasta, eu zic: găsim o altă posibilitate de a promova interesele unui partid, chiar fie sau, în general, cuiva, prin posibilitatea pe care dumneavoastră încercați acum s-o introduceți în lege. Mie mi se pare că noi riscăm mult mai mult decât ceea ce avem acum.

Trebuie să ne gândim cum să reglementăm sau cum să punem mecanismele în funcțiune cu privire la declararea averilor și intereselor, cu privire la coruperea alegătorilor și așa mai departe...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Bolea,

Vă rog să răspundeți.

Domnul Vasile Bolea:

Stimați colegi,

Dacă vreți viziunea mea, făcând modificări la Legea cu privire la fundații, noi trebuie să vedem, în esență, ce reprezintă fundațiile.

Ca și asociație... orice asociație obștească, fundația la început de cale, atunci când este înregistrată, declară scopurile de fondare a acestei asociații sau acestei fundații. Și orice finanțare, orice activitate în acest sens trebuie să se axeze pentru realizarea scopurilor acestei fundații. În cazul respectiv, dacă... eu nu știu, vor fi deschise și un alt șir de fundații care pot să aibă un scop politic, în sine, pentru promovarea unei idei sau inclusiv a unui proiect politic, în asemenea caz, iarăși, vor fi camuflate, după părerea mea, unele acțiuni ale unor partide.

Noi cu dumneavoastră am fost în diferite vizite, inclusiv vizite de studiu, inclusiv în țări cu o înaltă democrație, nu degeaba am ridicat întrebarea și am vorbit despre fundațiile de peste hotare care au scopuri politice în realizarea rolului său. Și în acest sens, sunt diferite fundații, cum este: „Friedrich Ebert”, „Konrad Adenauer”, „Helmut Schulz”, „Helmut Kohl”, asociația sau fundația ... și așa mai departe. Deci aceste fundații au, în denumirea lor, numele, prenumele politicianilor care, la timpul lor, au adus plusvaloare societății, țărilor în care ei activau, de unde ei sunt. Și, în acest sens, s-ar putea să fie adus inclusiv, adică, prin aceste prohibiții, poate fi adusă atingere nu numai imaginii, dar și periclita, într-o oarecare măsură, activitatea acestor fundații.

Doamna Zinaida Greceanii:

Mulțumim.

Următoarea întrebare – domnul Popșoi.

Domnul Mihail Popșoi:

Stimați colegi,

Admitem că acest proiect foarte bun are anumite curențe. Dar haideti, aceste curențe, dacă avem abordare de bună-credință, să le rezolvăm în a doua lectură și să pornim de la premisa foarte bine intenționat a acestui proiect, ca în țara Republica Moldova să nu existe fundații conduse de politicieni, într-un fel sau altul, pe seama cărora acei politicieni își fac capital politic pe seama sărăciei oamenilor.

Și eu nu cred că există unul în sala asta, dacă facem abstracție de apartenența noastră de partid, care crede că în Republica Moldova e normal să fie fundații de caritate cu numele Vlad Plahotniuc, Șor, Renato Usatii, doamna Greceanii, domnul Popșoi, nu-i normal să fie fundații politice de caritate ale politicienilor.

Și legat de limitări sau ingerințe ale drepturilor. Noi, ca politicieni, când mergem la bancă și deschidem un cont, indiferent de suma care-i acolo, ni se cere de două ori mai multe hârtii, pentru că suntem persoane expuse politic. Exact așa și aici, sunt anumite limitări. Și e corect ca politicienii și, cum a sugerat domnul Litvinenco, se poate rezolva problema asta printr-un amendament, persoanele electivă să nu aibă dreptul să conducă asemenea fundații de caritate.

Și vă îndemn respectuos să dăm o șansă acestui proiect foarte important și să încercăm să rezolvăm curențele acestuia în lectura a doua.

Vă mulțumesc mult.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule Popșoi,

N-aș fi de acord cu dumneavoastră și vă explic de ce. Închipuiți-vă că o persoană care are același nume ca și numele meu din raionul Călărași, de exemplu, ar deschide Fundația „Bolea” și și-ar desfășura activitatea sa. Eu intuiesc că cineva din partea dreaptă a sălii primii ar sări și ar încerca să blocheze activitatea acestei fundații, cu toate că ea n-ar avea tangență cu mine sau cineva din rudele mele.

În acest sens, noi trebuie foarte bine să chibzuim în această privință și să ne expunem referitor la acele limitări care se propun în proiectul respectiv.

Ba mai mult decât atât, domnul coautor Reniță a vorbit despre ideea proiectului, dar odată întrebând sau în expunerea doamnei Tauber, noi am văzut că acest proiect nu s-ar referi la unele fundații de caritate despre care ar dori autorul să limiteze activitatea lor.

Atunci, care este sensul ca să primim acest proiect? Sau dacă se dorește ca acest proiect să fie, într-adevăr, ajustat la rigorile legii și să treacă acea expertiză anticorupție, că până la urmă nu noi am făcut această expertiză, dar au făcut experții de la CNA și trebuie să dăm crezare acestei expertize. Este o expertiză dezinteresată.

Deci dumnealui urmează să ajusteze acest proiect, să-l retragă sau să-i dea o altă redacție și atunci o nouă redacție ar putea fi examinată în plenul Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim, domnule președinte.

Domnule Popșoi,

Aveți a doua întrebare?

O precizare, vă rog.

Domnul Mihail Popșoi:

Domnule Bolea,

Dumneavoastră sunteți specialist în drept...

Domnul Vasile Bolea:

Eu doar am citit raportul comisiei, domnule Popșoi.

Domnul Mihail Popșoi:

... și dumneavoastră chiar credeți dacă exista în satul Pitușca sau în satul Gura Galbenei o fundație „Vlad Plahotniuc” și ajuta acolo oamenii cu te miri ce și nu umbla cu canalele de televiziune în fiecare zi după acea fundație la fiecare eveniment. Credeți că asta ar fi prezentat o problemă, un impact asupra alegerilor și cineva ar fi atras atenția, și ar fi fost nevoie de asemenea proiecte de lege? Sau poate anume din cauza că e vorba de...

Domnul Vasile Bolea:

Eu nu pot să răspund...

Domnul Mihail Popșoi:

... da, imediat ce finalizez.

Sau poate că e vorba anume de politicieni? Fie că e vorba de domnul Șor și rezerva dumneavoastră e pertinentă, poate fi luată în calcul și trebuie să fie luată în calcul în a doua lectură, sau domnul Usatîi. Doar noi știm, domnule Bolea, cum se fac lucrurile la noi. De ce ne ascundem „după deget”?

Legat de celelalte rezerve... s-a expus deja colegul meu, domnul Perciun.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Haideți... Nu vorbiți.

Domnul Reniță are o întrebare la comisie.

Domnule Reniță,

Vă rog.

Domnul Iurie Reniță:

Da. Mulțumesc.

Domnule raportor,

V-aș sugera foarte respectuos să nu manipulați. Eu m-am referit exclusiv la persoanele politice cu demnitate publică în exercițiul funcțiunii și alte fundații internaționale nu au nici o atribuție, cum e „Soros”, cum e „Konrad Adenauer”. Nu confundați intenționat ca să compromiteți.

De aceea, vă rog frumos, ne-am referit foarte concret la persoane politice din Republica Moldova. Nu umblați peste hotare.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Stimați colegi...

Domnul Vasile Bolea:

Eu...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Bolea,

Foarte succint, foarte succint.

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Adică, domnule Reniță, dumneavoastră aveți în vedere că în cazul în care o persoană din Republica Moldova, care nu are nici o afiliere politică și nu este ruda nimănui, ar deschide, de exemplu, o fundație, nu știu, „Vladimir Putin”, apoi ea ar fi eligibilă în sensul dat? (*Voce nedeslușită din sală.*)

OK.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. (*Râsete în sală.*)

Da. Mulțumesc.

Domnule Bolea,

Nu mai aveți întrebări.

Vă rog să luați loc.

Domnul Vasile Bolea:

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Avem 2 luări de cuvânt. Una – din partea Fracriunii „PAS”, domnul Lilian Carp și un deputat neafiliat.

Domnule Carp,

Vă rog.

5 minute sau 7 minute?

Domnul Lilian Carp:

Nu. În 5 minute o să mă încadrez, dar mă rog. Bine.

Stimați colegi,

Este un proiect de lege care vine să pună punct unor acte de corupție, care se întâmplă în Republica Moldova prin intermediul fundațiilor. Periodic în Republica Moldova apare câte o fundație și face ravagii informaționale așa precum face astăzi coronavirusul.

Toată lumea știe ce-i cu acest virus, toată lumea știe de unde vine, cam așa și cu aceste fundații în Republica Moldova. Toată lumea știe de unde vin, toată lumea știe ce fac, dar nimeni nu știe de unde se iau banii. Exact ca și în cazul dat, nimeni nu știe cum se tratează.

Ceea ce încercăm noi prin acest proiect de lege este să propunem soluții ca să oprim corupția electorală. Așa că astăzi chiar nu este un secret că aceste fundații servesc ca un instrument pentru partidele politice să-și ascundă banii prin care încearcă să corupă alegătorii.

Cel mai josnic însă fapt este că se folosesc cele mai vulnerabile pături sociale pe care... sau care sunt în societate. Da, și cel mai rușinos este faptul că vin televiziunile din urmă, reperor, filmează și este rușinos faptul că unii politicieni, care de la 2001 încoace au deținut diferite funcții și folosesc aceste imagini ale unor copii care... din familii social vulnerabile, care „vai de capul lor” în ce condiții trăiesc, ei le folosesc pentru cumva să-și adune capital politic. Și desigur nu lipsește Zarathustra cu indicații. Zarathustra a lucrat ieri pentru un holding, astăzi Zarathustra lucrează pentru alt holding și are grijă să dea indicații exact ce trebuie să spună despre fundații. Cum a dat cadouri, cât de bine, cât de frumos e să trăiești în Republica Moldova.

Acum întrebarea. Chiar credeți e atât de... sau este un act de eroism ca să „cadonezi” o pereche de ciubote unui copil după ce ai furat sau ai... anumite sume de bani? Chiar credeți că asta este cel mai frumos lucru? Sau să cari în spate cartofi, saci de cartofi; sau să te erijezi ca mare filantrop și să spui, băi, frate, „cu pâine de la iepuraș”; sau alte genuri...

De aceea să nu uităm că un alt domeniu în care „caritatea” își face sau rezolvă anumite probleme în societate este sponsorizarea unor concerte sau unor hramuri.

Dar, știți cel mai interesant ce este? Este concertul, vine fundația, achită toate cheltuielile și apare dintr-o parte și băiatul, politicianul. Eu nu dau nume. Da, apare politicianul, frumușel se uită în jur: „Dar oare cine a făcut aici așa de frumos, oare cine-i băiatul acela „maladeț”, care tot a plătit, tot a făcut?”

Se întâmplă exact ca în povestea de dragoste. Toată lumea știe că e îndrăgostit, dar nimeni nu știe care este răspunsul înapoi. Exact ca în poezia lui Eminescu: „Pe lângă plopul fără soț,/ Adesea eu treceam;/ Mă cunoșteau vecinii toți,/ Tu nu mă cunoșteai.” Exact și aici, toată lumea știe că el a finanțat, dar nimeni nu știe faptul că el... sau numai el nu știe faptul că a finanțat această activitate.

De asemenea, nu rămâne sau nu este ocolită nici viața spirituală de către aceste fundații și avem în campania electorală cum anumiți candidați corup electoratul prin intermediul preoților. Și am avut în campania aceasta electorală la Cruzești, când a venit omul, a dat o sumă de bani ca să fie ales, totu-i... Mai nou se mai editează și fel de fel de pomelnice.

Apropo, domnule Țicu, dumneavoastră nu știți în ce să investiți banii, în cărți cu pomul sovietic. Sunt pomelnice, să investiți. Să vedeți ce efect o să aveți în societate. Dar ce să vă spun. Iartă-i, Doamne, că nu știu ce fac.

Acum, dacă o să luăm un raport ADEPT 2018... Eu credeam că este o glumă, am verificat o sursă, a doua, a treia, a patra, a cincea. Am luat rapoartele de activitate. Măi, oameni buni, dar acolo e vorba de sume de sute de milioane de lei, care sunt cheltuite de aceste organizații. De aceea și avem rezultatele electorale care sunt denaturate.

Iarăși, nu vreau să fac trimitere la organizații, dar sunt... este una care a cheltuit timp de un an și ceva 109 milioane de lei. Alta a cheltuit 27. Eu vreau să spun că până și „Edelweiss-ul” lui Plahotniuc odihnește pe lângă unele din ele.

Acum în concluzie, ce vreau să spun. Dacă tot vrem să venim cu anumite acte de caritate prin care cu adevărat să ajutăm societatea noastră, eu propun să ajutăm, fiindcă tot vin declarațiile de venit în luna martie, propun să ajutăm anumite ONG-uri, care cu adevărat vin și rezolvă anumite probleme din societate. Vorbesc de acele 2% care din păcate preiau anumite atribuții și servicii ale statului, că statul nostru din păcate se ocupă cu altceva sau politicienii. Și eu cunosc o sumedenie din aceste asociații care... sau oameni, care se dedică luptei cu sărăcia sau pentru lupta cu viața.

Așa și în acest context, chiar aș lăuda anumite asociații, precum este „Altruism”, dar și altele care de zi cu zi, sau oră de oră și în timp de noapte încearcă să lupte pentru salvarea vieții unor oameni.

De aceea, stimați politicieni, haideți cu adevărat să ne ocupăm de politică și să nu încercăm să corupem alegătorii ascunzându-ne sub „fusta” unor fundații.

Mersi mult. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanî:

Următoarea luare de cuvânt – domnul Țicu.

Vă rog.

Aveți 5 minute.

Domnul Octavian Țicu:

Vasilică, în sfârșit te-am prins, Vasilică. Ai să asculți, n-ai ce face de acum.

Bună ziua, tuturor.

Menirea unui pedagog este să explice clar oamenilor, de fapt, despre ce-i legea asta și eu, ca și autor, o să-mi iau această misiune, dar nu înainte de a face o precizare pentru colegii din stânga, pentru că am auzit „hi-hi-ha-ha” referitor la Băsescu și cetățenie.

Vreau să vă spun că domnului Traian Băsescu trebuie să i se restabilească cetățenia pentru cea mai mare investiție pe care a făcut-o în Republica Moldova, este vorba de extinderea Legii cetățeniei române, care a dat posibilitate la mii de cetățeni moldoveni să aibă beneficii la indemnizațiile pentru copii, acces la pensiile românești, acces pe piața muncii prin pașapoarte și cetățenie română și multe alte beneficii. Iar anumiți domni prezenți în sală, în special doamna Dolință, domnul Lebedinschi, domnul Furculiță, domnul Mudreac și domnul Labuneț ar trebui mai puțin să râdă și să intervină pe lângă liderul spiritual... Dodon să-i restabilească domnului Băsescu cetățenia, pentru că merită, că îi datorează acest drept.

Acum despre această Lege a fundațiilor. Domnul Vreamea are dreptate, există o sumedenie de instrumente prin care noi am fi putut contracara această intervenție a oamenilor politici prin fundațiile pe care le conduc în procesul electoral. Și lucrul acesta este evident, doar că instituțiile statului Republica Moldova sunt atât de handicapate, încât cetățenii republicii nu mai cred în ele cât ele sunt de perfecte.

Și vă dau un caz elocvent care s-a întâmplat alaltăieri. Alaltăieri, Președintele Republicii Moldova, Igor Dodon, descinde în plină campanie electorală în circumscripția nr. 38, merge la Crasnoarmeischoie, merge în Tălăiești, merge în Nemțeni și după aceea la Bujor se întâlnește cu alegătorii, ridică „cu fundul în sus” toate liceele, școlile, gimnaziile, grădinițele, face campanie de promovare a lui Gațcan, dă plicuri cu bani la oameni chipurile care au trăit mult în concubinaj, cei care sunt cu dificultăți, îl felicită pe Botnari cu ziua lui de naștere și-i dă un buchet de flori, după care discută cu

consilierii și cu el personal. Asta este o dovadă în plus de unde pornește, de fapt, neîncrederea față de acest stat. Și legea este doar un semnal al nostru, al Parlamentului, că noi vrem să oprim implicarea actorilor politici în coruperea alegătorilor și asta este o chestiune de interes suprem național, pentru că votul ne determină viitorul.

Aici este vorba de patru actori politici care au făcut ca viața noastră politică să fie absolut coruptă din punct de vedere al votului: Vlad Plahotniuc cu „Edelweiss”, Renato Usatîi cu fundația sa, Ilan Șor cu fundațiile sale „Merișor”, „Pentru Orhei” și altele care sunt vizibile sau nu și Igor Dodon cu „Soluția” lui și cu „Din suflet”.

Luăți Raportul anticorupție pentru 2017 și o să vedeți cum 70 de mii de dolari au ajuns de la Igor Ceaika de la „Absolutbank” transferați pe contul „Din suflet” pentru fundația lui Igor Dodon. Cine este Igor Ceaika toată lumea știe. Și aici este o chestie de interes național și de securitate, dincolo de multe alte chestiuni care se întâmplă.

De aceea eu rog Blocul ACUM și reprezentanții Partidului Democrat, care au capacitatea de a judeca lucid și responsabil, să dăm un semnal societății că noi vrem să oprim fenomenul acesta.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Fiecare cu opinia sa și cu...

Eu mă uit... nici nu știu cum să... Să constatăm câți deputați avem în sală? (*Rumoare în sală.*) Cvorumul este, dar noi trebuie să stabilim câți...

Unde este numărătorul?

Domnul Odnostalco unde este? (*Rumoare în sală.*)

Rog Secretariatul să ne ajute.

Secretariatul,

Vă rog să ne dați prezența în sală a deputaților pe sectoare. Câți sunt în sectorul nr. 1, câți sunt în sectorul nr. 2.

– 25.

A, 26. 26.

În sectorul nr. 2 câți avem?

Domnule Odnostalco,

Vă rog.

Câți deputați avem în sală în sectorul nr. 2? Nu uitați și de noi, aceștia din Prezidium.

N u m ă r ă t o r i i:

– 21.

У меня все точно, коллеги.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 21.

26 plus 21.

Și în sectorul nr. 3 câți avem?

N u m ă r ă t o r i i:

– 19.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Plus 19. 19.

66 de deputați prezenți în sală, majoritatea sunt 34 de deputați.

Stimați colegi,

Supun votului aprobarea în prima lectură a proiectului nr. 266 din 15 noiembrie 2019.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog să ne dați rezultatele.

Da, vă rog.

Sectorul nr. 2,

Vă rog să votați încă o dată.

N u m ă r ă t o r i i:

– 19.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 19.

Dar sectorul nr. 1? În sectorul nr. 1 cineva a votat?

Zero.

N u m ă r ă t o r i i:

Zero, da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 19.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 19. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanî:

– 19.

Poftim? (*Rumoare în sală.*)

În sectorul nr. 2 câți deputați sunt? (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Câți au votat în sectorul nr. 2? Fiindcă eu nu văd de unde 19 au votat în sectorul nr. 2.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Госпожа Председатель,

Разрешите, пожалуйста, еще раз проголосовать второму сектору. Но поднять руки чтобы их было видно.

Doamna Zinaida Greceanî:

Stimați colegi... (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Sectorul nr. 2,

Vă rog să votați încă o dată. (*Rumoare în sală.*)

4, 5, 6, 7, 8, 9. 9 și cu 2 – 11. 13.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Nu, nu, 10. 10. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanî:

Eu pentru stenogramă spun încă o dată: câți au votat în sectorul nr. 2? Vă rog, sunt doi oameni „în cruce” și nu puteți să-i numărați.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 10 voturi.

Doamna Zinaida Greceanî:

– 10. 10 și... (*Rumoare în sală.*) 10 și plus 19 – 29 de voturi.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Era necesar să fie...

Stimați colegi,

Continuăm mai departe.

Următorul proiect este nr. 162 din 30 iulie 2019.

Autor – domnul Petru Frunze.

Unde este autorul? Unde-i?

Da, vă rog, domnule autor. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Petru Frunze:

Stimați colegi,

Vă prezint proiectul de Lege privind modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24 octombrie 2008, privind modificarea articolului 439¹.

Se propune spre a modifica articolul 439¹ privind suspendarea dreptului de utilizare a vehiculelor rutiere și aplicarea sancțiunilor suplimentare privind retragerea plăcuțelor cu numerele de înmatriculare și a actelor de însoțire a automobilului.

Conform prevederilor actuale, măsura de suspendare a dreptului utilizatorului mijlocului de transport prevede că se aplică amendă și suplimentar se aplică 6 luni de retragere a plăcuțelor și a actelor care însoțesc acest autovehicul.

Propunem ca acest articol să aibă un nou cuprins prin care măsura de suspendare a dreptului de utilizare a vehiculului rutier încetează. Și plăcuțele cu numărul de înmatriculare, împreună cu certificatul de înmatriculare, se restituie în cel mult trei zile la cererea contravenientului, cu condiția prezentării dovezii privind achitarea amenzii.

Vreau să menționez că în ziua de astăzi avem o mulțime de unități de transport care prestează servicii de transport atât al bunurilor, cât și al persoanelor. Și în momentul de față, atunci când deținătorul unui autovehicul încalcă un Regulament, adică Regulamentul privind activitatea transportului de pasageri sau de mărfuri, i se sustrag într-un fel de către colaboratorul agentului constatator plăcuțele și certificatul de înmatriculare a autovehiculului.

Și chiar dacă acel deținător de autovehicul achită amenda, timp de 6 luni de zile, acel autovehicul stă undeva parcat, în pofida faptului că achită taxa rutieră și asemenea unități de transport sunt deținute de oameni care abia își duc treburile vieții, deoarece nu au alte venituri.

De exemplu, deținătorii de autocamioane, fabricate în perioada Uniunii Sovietice, cei care majoritatea stau și astăzi în stradă și comercializează nisip sau transportă la țară furaje pentru animale, pe acele persoane este imposibil să le impui ca să constituie o societate comercială, ca să-și angajeze contabil, ca să elibereze factura atunci când transportă unele furaje. Și în situația respectivă, acele persoane sunt nevoite ca, odată cum au o comandă în teritoriu, să fie supuse riscului ca acelui camion să-i fie sustrate plăcuțele cu numerele de înmatriculare și acel camion să stea jumătate de an în curtea casei.

În situația respectivă, atâta timp cât Guvernul, Ministerul Finanțelor nu vine cu o procedură simplificată pentru această categorie, este oportun ca aceste mijloace de transport să activeze în limita legală. Și odată cum achită această amendă, și practic amenda așa spune că este destul de impunătoare, de aproximativ 10 mii de lei, să aibă posibilitatea ca acea unitate de transport să activeze. Și, bineînțeles, Ministerul Finanțelor să asigure o procedură legală, ca aceste unități de transport să activeze în limita legii.

Mai mult decât atât, avem o mulțime de unități de transport care prestează servicii de călători. Și atunci când un agent economic prestează servicii de transport de călători și face concurență altui agent economic, li se scot aceste plăcuțe cu numerele de înmatriculare la unitatea de transport. Și practic o localitate rămâne fără servicii de transport de pasageri, pe motiv că șoferul a încălcat Codul privind activitatea transportului auto.

Și în situația respectivă, timp de jumătate de an de zile, localitatea respectivă nu dispune de unitate de transport pentru deplasarea pasagerilor, deoarece aceste prevederi interzic dreptul de activitate.

Conform unor informații, oferite de către Agenția Națională Transport Auto, avem sute de unități de transport cărora le sunt sustrate plăcuțele cu numerele de înmatriculare și stau undeva în parcări, și practic nu aduc nici un aport suplimentar pentru dezvoltarea economică a Republicii Moldova.

Solicit tuturor colegilor să susțină acest proiect de lege, chiar dacă unii colegi în comisii au votat împotriva.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, mulțumim.

Aveți întrebare.

Domnul Vremea Igor.

Domnul Igor Vremea:

Mulțumesc.

Domnule autor,

Deci dumneavoastră propuneți că odată ce a achitat amenda, să-i fie... să poată recupera plăcuța de înmatriculare. Vreau să pornesc de la altceva. În alineatul (2) articolul 439¹ care dumneavoastră propuneți să fie modificat, se face referire la o contravenție concretă. Așa-i? Articolul 197 alineatele (1)–(3).

Dacă ne uităm acolo pentru ce încălcări este prevăzută sancționarea acestor proprietari, atunci eu cred că noi nu trebuie să riscăm să aprobăm un așa proiect de lege, fiindcă este vorba despre transportarea pasagerilor cu încălcarea regulilor. Uitați-vă ce avem în jur, a mărfurilor ș.a.m.d. Adică prin promovarea acestui proiect, noi totodată promovăm, favorizăm încălcarea de

mai departe a Codului contravențional sau a regulilor stabilite în ceea ce privește securitatea și circulația mijloacelor de transport.

Domnul Petru Frunze:

Stimate coleg,

Dar nu ne punem cu toții întrebarea: de ce nu este prevăzut pentru mijloacele de transport care sunt reutilitate, care depășesc gabariturile în traseu, care transportă substanțe periculoase și nu sunt utilizate cu ceea ce este necesar. Doar sunt impuse niște restricții pentru cei care transportă călători și mărfuri. Adică este... nu s-a gândit nimeni când a aplicat aceste prevederi la securitatea cetățenilor. Dar s-a gândit la faptul că o să fie lichidați cei care fac concurență în domeniu. Cam acesta a fost scopul.

Doamna Zinaida Greceanii:

Da, mulțumesc.

Domnule Vremea,

Mai aveți întrebare?

Da, vă rog, domnul Vremea.

Domnul Igor Vremea:

O precizare. Eu nu știu care a fost sensul? Eu mă ghidez și cu bună-credință tratez norma legală existentă. Se spune că transportarea contra cost a pasagerilor. Noi vorbim despre bugetul public. Haideți să pornim măcar de aici, dacă securitatea pe noi nu ne interesează, securitatea la trafic. Atunci cel care îi înregistrat cel puțin poate fi verificat, controlat. Respectiv, plătește careva contribuție în bugetul de stat. Aici este vorba despre transportul ilicit de mărfuri și de transport efectuat așa eludând bugetul public.

De aici vorbesc. Și noi favorizăm într-un fel și mai departe acest transport ilicit. Dacă sunt curențe, spuneți, la anumite categorii de mărfuri, atunci haideți acolo să intervenim și să sancționăm. Dar nu ceea ce este sancționat și într-un fel pune la respect conducătorii sau proprietarii mijloacelor de transport, astfel ca să respecte legile, noi într-un fel favorizăm încălcările.

Domnul Petru Frunze:

N-aș spune că favorizăm, deoarece sancțiunea, amenda rămâne. Practic, amenda va fi aplicată și o amendă destul de mare, în proporții de 10 mii de lei. A doua zi iarăși îi aplică amendă. Nu este rost ca acea unitate de transport să fie lăsată undeva într-o parcare, să achite taxa pentru drumuri. Dar, practic, este un bun mobil care, până la urmă, se face deja imobil, practic, nu aduce nici o valoare economică.

Dar eu cunosc cazuri concrete, atunci când o persoană este sancționată pentru faptul că a încălcat Regulamentul rutier și dorește să legalizeze acea

activitate cu camionul respectiv, dar nu are posibilitate, fiindcă jumătate de an de zile acea unitate de transport, practic, nu este funcțională.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Domnule Vremea,

Mai aveți a doua întrebare? Nu aveți.

Domnule raportor,

Vă rog să luați loc.

Rog Comisia juridică, numiri și imunități, raportul comisiei.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Se dă citire raportului la proiectul de Lege pentru modificarea articolului 439¹ din Codul contravențional, înregistrat sub nr. 162 din 30 iulie 2019.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul respectiv și comunică următoarele.

Proiectul de lege are drept scop oferirea deținătorilor de autovehicule, cărora le-a fost suspendat dreptul de utilizare a vehiculului rutier, a posibilității utilizării imediate a acestora, după achitarea amenzii. Prin proiect, se propune modificarea prevederilor articolului 439¹ alineatele (2) și (3) din Codul contravențional cu referire la excluderea excepției potrivit căreia, în cazul contravențiilor prevăzute la articolul 197 alineatele (1), (2), (3) și (17) din Codul contravențional, măsura de suspendare a dreptului de utilizare a vehiculului rutier încetează după expirarea termenului de 6 luni.

Prin Legea nr. 272/2018 pentru modificarea unor acte legislative, alineatele (2) și (3) din articolul 439¹ din Codul contravențional au fost completate cu excepția privind suspendarea dreptului de utilizare a vehiculului rutier, în cazul contravențiilor de la articolul 197 alineatele (1)–(3) și (17) din Codul contravențional, pe un termen de 6 luni (în vigoare de la 12 ianuarie 2019).

Asigurarea stabilității legislației constituie unul dintre elementele statului de drept și constituie o expresie a principiului securității juridice. Modificarea frecventă a actelor normative poate să creeze dificultăți suplimentare subiecților cărora se adresează, implicit autorităților împuternicite cu aplicarea lor, sub aspectul adaptării la procedurile noi instituite.

Nota informativă nu corespunde exigențelor articolului 30 din Legea nr. 100 cu privire la actele normative, nu conține fundamentarea economico-

financiară, precum și analiza impactului de reglementare, conform articolului 34 alineatul (4) din Legea nr. 100/2017.

Guvernul Republicii Moldova nu a prezentat aviz la prezentul proiect de lege.

Centrul Național Anticorupție, în raportul de expertiză, menționează că există suspiciunea că prevederile proiectului promovează un scop ascuns de favorizare a transportului ilicit de persoane, mărfuri sau transportul rutier ilicit în regim de taxi, deoarece se creează premise de eludare a normelor Codului transporturilor rutiere, prin prisma... prin simpla achitare a amenzii contravenționale și oferirea posibilității desfășurării în continuare a activității ilegale de transport rutier.

Proiectul nu corespunde interesului public general, deoarece poate contribui la stimularea comiterii contravențiilor prevăzute la articolul 197 alineatele (1)–(3) și articolul 17 din Codul contravențional, prin ce vor fi încălcate, atât interesele operatorilor economici care efectuează transportul rutier de pasageri și mărfuri, care sunt înregistrați și activează în conformitate cu prevederile Codului transporturilor rutiere, cât și interesele statului în ceea ce privește neîncasarea veniturilor la bugetul de stat, sub formă de impozite.

În normele proiectului supus expertizei anticorupție a fost identificată promovarea intereselor în detrimentul interesului public.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul majorității membrilor, propune plenului Parlamentului respingerea proiectului de Lege nr. 162 din 30 iulie 2019. Raport încheiat.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc, domnule președinte.

Vă rog să luați loc.

Stimați colegi,

Conform propunerii și raportului Comisiei juridice, numiri și imunități, se propune spre respingerea proiectului nr. 162 din 30 iulie 2019.

Cine este pentru această propunere, rog să votați respingerea.

Majoritatea voturilor din cei prezenți.

Mulțumesc.

Proiectul este respins.

Următorul proiect care se propune spre examinare este nr. 213 din 26 septembrie 2019.

Autor – domnul Vovc.

Domnule Vovc,

Vă rog.

Domnul Liviu Vovc:

Voi fi scurt referitor la acest proiect.

Prezentul proiect de lege are drept scop fortificarea securității Fondului forestier, prin acordarea dreptului de contestare și încheiere a proceselor-verbale privind contravențiile silvice personalului din cadrul Agenției „Moldsilva”.

Procesele-verbale vor urma să fie examinate în cadrul entității „Moldsilva” de directorul-adjunct și inginerul-șef. În cadrul entităților subordonate Agenției „Moldsilva”, procesele-verbale vor fi examinate de directorii entităților, cu excepția contravențiilor aplicate persoanelor responsabile de protecția și paza vegetației forestiere.

Scopul acestui proiect a fost pentru a securiza mai mult Fondul forestier.

Și este regretabil că, în cadrul Comisiei juridice, a fost aprobat un aviz negativ, în lipsa mea.

Avizul Guvernului nu este unul negativ, dar vine cu mai multe recomandări, care ar fi fost OK să le discutăm în cadrul Comisiei juridice și să îmbunătățim acest proiect, pentru că este important pentru securitatea Fondului forestier din Republica Moldova.

Chiar dacă și se va propune spre respingere, eu voi reînregistra acest proiect, cu recomandările Guvernului, Ministerului Justiției, și voi insista, totuși, ca el să fie votat într-o nouă lectură.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumim.

Întrebări nu aveți.

Comisia juridică, numiri și imunități,

Vă rog, raportul.

Domnul Vasile Bolea:

Doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Se dă citire raportului la proiectul de Lege privind completarea Codului contravențional, înregistrat sub nr. 213 din 26 septembrie 2019.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat, cu titlu de inițiativă legislativă a deputatului Liviu Vovc, proiectul de lege și comunică următoarele.

Proiectul de lege propune completarea Codului contravențional, la Capitolul III „Autoritățile competente să soluționeze cauzele contravenționale”, cu un articol nou, articolul 405¹, care va permite Agenției „Moldsilva” să constate și să examineze contravențiile în domeniul protecției Fondului forestier.

Proiectul de lege are drept scop fortificarea securității Fondului forestier, prin acordarea dreptului de contestare și încheiere a proceselor-verbale privind contravențiile silvice personalului din cadrul Agenției „Moldsilva”, cât și personalului din entitățile subordonate Agenției „Moldsilva”.

Potrivit Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției „Moldsilva”, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acesteia, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 150 din 2 martie 2010, entitățile subordonate Agenției „Moldsilva” au statut de întreprinderi de stat. Astfel, potrivit proiectului de lege, personalul din entitățile subordonate Agenției „Moldsilva” va avea calitatea de agent constatat.

În conformitate cu articolul 405 din Codul contravențional, la momentul actual, dreptul de constatare și de încheiere a proceselor-verbale în domeniul silvic și forestier îl are Inspectoratul pentru Protecția Mediului. Astfel, se constată instituirea unor atribuții paralele între Agenția „Moldsilva” și Inspectoratul pentru Protecția Mediului în vederea constatării și examinării unor contravenții în domeniul protecției mediului. Sunt instituite suprapuneri legislative și o distribuție neclară a competențelor autorităților publice implicate în constatarea și examinarea contravențiilor în domeniul protecției mediului, care poate afecta interesul public.

Guvernul Republicii Moldova nu a prezentat aviz la prezentul proiect de lege.

Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului menționează că, în cazul în care vor fi două autorități competente să soluționeze cauzele contravenționale din domeniul Fondului forestier, s-ar putea întâmpla că pentru una și aceeași contravenție să se aplice o sancțiune dublă, ceea ce este în contradicție cu articolul 9 alineatul (2¹) din Codul contravențional.

Centrul Național Anticorupție în raportul de expertiză menționează, că în textul proiectului au fost identificate norme contradictorii în partea ce ține de instituirea unor atribuții paralele de constatare și examinare a unor contravenții în domeniul protecției mediului.

Astfel, este atribuit dreptul atât Agenției „Moldsilva”, cât și Inspectoratului pentru Protecția Mediului de constatare și examinare a unor contravenții.

Totodată, proiectul nu este corelat cu prevederile Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 548/2018 cu privire la

organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului, în care se stabilește una din funcțiile de bază ale Inspectoratului: „Constatarea și examinarea cazurilor de încălcare a legislației privind protecția mediului și utilizarea rațională a resurselor naturale, inclusiv contravenționale, aplicarea sancțiunilor conform legislației, calcularea și recuperarea prejudiciilor aduse componentelor mediului înconjurător după principiul «Poluatorul plătește»”.

Instituirea unor atribuții paralele va crea posibilități pentru activități cu potențial de risc ce vizează posibila implicare a agenților publici din cadrul autorităților publice în constatarea și examinarea eficientă a contravențiilor.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul majorității membrilor, propune plenului Parlamentului respingerea proiectului de Lege nr. 213 din 26 septembrie 2019.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Vă rog să luați loc.

Stimați deputați,

Vă rog să reveniți la locurile dumneavoastră.

Stimați deputați,

Vă rog să reveniți la locurile dumneavoastră.

Stimați colegi,

Propunerea Comisiei juridice, numiri și imunități a fost pentru a fi votat spre respingere proiectul nr. 213 din 26 septembrie 2019.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea deputaților prezenți în sală.

Stimați colegi,

Mai avem un exercițiu asupra căruia noi în cadrul Biroului permanent am convenit la o modalitate. Sunt mai multe inițiative legislative care practic s-au învechit stând pe rafturile Parlamentului. Deputații nu mai sunt demult deputați, cei care sunt autori, iar subiectele și-au pierdut actualitatea.

De aceea eu vă propun următoarea modalitate. Președintele comisiei care este responsabil și care propune aceste proiecte spre respingere, ca să nu stea pe undeva prin comisii, dă citire la aceste proiecte, lista la toate aceste proiecte și noi după fiecare comisie supunem votului respingerea la pachet. Domnul Creangă mi-a confirmat că lucrul acesta este posibil.

Domnule Creangă,

Vă rog să confirmați încă o dată.

Domnul Ion Creangă – șef al Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați deputați,

Articolul 47 alineatul (15) din Regulamentul Parlamentului stabilește: „Proiectele de acte legislative care și-au pierdut actualitatea, precum și cele rămase fără autori, pot fi respinse de Parlament în baza unei liste comune, în temeiul rapoartelor comisiilor de profil.”

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi examinată în acest mod respingerea acestor proiecte care și-au pierdut actualitatea, rog să votați.

Așa, pentru acuratețe.

Mulțumesc.

Majoritatea deputaților.

Acum primul este domnul Bolea.

Vă rog să nominalizați.

Eu mi se pare că am numărat vreo 15 proiecte ori nu știu câte, care sunt. 2 noi le-am... 10. 10 proiecte.

Da. Vă rog, domnule Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Se propune spre respingere și este raportul comisiei, proiectul sub nr. 1100 din 23 mai 2012.

Următorul proiect spre respingere este proiectul nr. 1245 din 8 iunie 2012. Este raportul comisiei spre respingere.

Următorul proiect spre respingere este proiectul nr. 2074 din 24 septembrie 2012. Este proiectul spre respingere, raportul comisiei din 14 noiembrie 2019.

Proiectul următor spre respingere este proiectul de Lege pentru completarea Codului contravențional nr. 2354 din 17 octombrie 2012. Raportul comisiei spre respingere din 14 noiembrie 2019.

Următorul proiect spre respingere este proiectul cu nr. 120 din 2 aprilie 2015. Raportul Comisiei juridice spre respingere din 12 februarie 2020.

Următorul proiect spre respingere este proiectul de Hotărâre, dacă nu greșesc... da, nr. 24 din 10 februarie 2016. Este raport spre respingere al Comisiei juridice.

Următorul proiect, de asemenea, spre respingere este proiectul cu nr. 94 din 10 martie 2016. Raportul Comisiei juridice spre respingere din 14 noiembrie 2019.

Următorul proiect spre respingere este proiectul cu nr. 97 din 11 martie 2016. Raportul spre respingere al Comisiei juridice din 14 noiembrie 2019.

Următorul proiect spre respingere este proiectul înregistrat sub nr. 145 din 8 aprilie 2016. Raportul de respingere al comisiei din 14 noiembrie 2019.

Următorul proiect spre respingere este proiectul înregistrat sub nr. 200 din 19 iunie 2017. Raportul spre respingere al Comisiei juridice din 14 noiembrie 2019.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Atât?

Domnul Vasile Bolea:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Conform procedurii pe care noi am votat-o, **supun votului respingerea proiectelor de legi aflate în Legislativ, conform listei prezentate de președintele Comisiei juridice, numiri și imunități, domnul Bolea.**

Cine este pentru respingerea acestor proiecte date citire, rog să votați.

Majoritatea deputaților prezenți în sală.

(Voce nedeslușită din sală.)

Trebuie de numărat?

Vă rog, numărătorii.

Da, vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Încă o dată, poftim.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Încă o dată, vă rog, supun votului ca numărătorii să poată număra.

Vă rog.

Sectorul nr. 1?

Sectorul nr. 2?

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 26.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 26.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 32.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 32.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 11.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 11.

Cu 69 de deputați, proiectele enumerate de președintele Comisiei juridice, numiri și imunități sunt respinse de plenul Parlamentului.

Următorul raport – domnul Golovatiuc, președintele Comisiei economie, buget și finanțe.

După aceeași modalitate, domnule Golovatiuc, ca și domnul Bolea.

Vă rog.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Comisia economie, buget și finanțe, ca urmare a pierderii actualității și a lipsei autorilor, propune spre respingere următoarele proiecte de legi.

Proiectul nr. 553 din 21 martie 2012.

Proiectul nr. 1301 din 13 iunie 2012.

Proiectul nr. 1413 din 20 iunie 2012.

Doamna Zinaida Greceanîi:

21 iunie.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

21 iunie. Da, cer scuze.

Proiectul nr. 68 din 13 martie 2015.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog mai departe.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Proiectul nr. 69 din 13 martie 2015.

Și proiectul nr. 191 din 12 mai 2015.

Și ultimul proiect nr. 394 din 16 octombrie 2015.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Luați loc, domnule președinte al comisiei.

Stimați colegi,

Aceeași procedură.

Cine este pentru a fi respinse proiectele enunțate în raportul Comisiei economie, buget și finanțe raportate acum de la tribuna centrală de către președintele comisiei, domnul Golovatiuc, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 26.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 30.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 11.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 11.

Cu 67 de voturi, proiectele sunt respinse.

Următoarea comisie – Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, domnul Jizdan.

Domnul Alexandru Jizdan:

Stimați colegi,

Vă propun spre respingere 3 proiecte.

Proiectul nr. 2992 din 11 decembrie 2012. Există raportul comisiei nr. 248 din 25 decembrie 2019.

Proiectul nr. 4 din 21 ianuarie 2015. Raportul comisiei nr. 254 din 30 octombrie 2019.

Și proiectul nr. 268 din 15 iunie 2016. Raportul comisiei nr. 253 din 30 octombrie 2019.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

După aceeași procedură, **se supune votului respingerea proiectelor de legi anunțate de către președintele Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, domnul Jizdan.**

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 26.

Sectorul nr. 2 – 30.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 11.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 11.

Cu 67 de voturi, proiectele sunt respinse și excluse de pe ordinea de zi.

Următoarea comisie – Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media.

Domnule Lebedinschi,

Vă rog.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Urmare a pierderii actualității, proiectele de Lege cu nr. 1909 din 25 iunie 2010; nr. 378 din 22 februarie 2012; nr. 5 din 15 ianuarie 2013 și nr. 362 din 7 octombrie 2015, comisia le propune pentru a fi respinse.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Aceeași procedură.

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi respinse proiectele enunțate de către Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, domnul Lebedinschi a anunțat aceste proiecte, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 26.

Sectorul nr. 2 – 29.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 11.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 11.

Cu 66 de voturi, proiectele enunțate de către comisia respectivă sunt supuse... sunt respinse.

Următoarea comisie este Comisia protecție socială, sănătate și familie.

Doamnă Bacalu,

Vă rog.

Doamna Elena Bacalu:

Stimați colegi,

Comisia protecție socială, sănătate și familie propune spre respingere 2 proiecte.

Proiectul nr. 445 din 5 noiembrie 2015.

Și proiectul nr. 448 din 30 noiembrie 2016.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Doamnă președinte,

Luați loc.

Stimați colegi,

Se supune votului respingerea acestor 2 proiecte propuse de către președintele Comisiei protecție socială, sănătate și familie, în baza rapoartelor comisiei.

Cine este pentru această respingere, rog să votați.

Și numărătorii,

Vă rog, încă o dată, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 26.

Sectorul nr. 2 – 29.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 11.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 11.

Cu 66 de voturi, proiectele sunt respinse.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Ca de obicei, vinerea noi aprobăm ordinea de zi pentru următoarele 2 săptămâni. Vreau să vă zic, din păcate, ceea ce au prezentat comisiile sunt doar 2 proiecte, până când, la etapa inițială, pentru următoarele 2 săptămâni. Dar vă chem toate comisiile să examinați toate proiectele pe care le aveți pe agendă în comisie, ca să propuneți ce o să putem să examinăm suplimentar săptămâna viitoare, ce o să fie necesar le transferăm... le examinăm cealaltă săptămână... bisăptămânală.

Cine este pentru a fi aprobată această ordine... proiect de ordine de zi, rog să votați.

Majoritatea deputaților prezenți.

Stimați colegi,

În acest mod, ordinea de zi este epuizată.

Următoarea ședință plenară – pe data de 5 martie, joi, la ora 10.00.

Mulțumesc.

O zi bună.

Ședința s-a încheiat la ora 15.19.

Stenograma a fost pregătită spre publicare în Direcția pentru lucrările plenului Parlamentului din cadrul Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului.